

„Ha a művész keresztény szellemiségben és hitben él, a meggyőződése átsugárzik a hallgatóságra, s akinek szemefülsége van rá, az észre is veszi.”

Interjú Kaposi Gergely karmesterrel ► 6. oldal

„Tízszor akkora lendülettel közeledik felém, mint amekkorával én – tunya pesti létemre – várnám... És majd elfelejtettem: mindketten kezes székben – vagy ahogy arrafelé mondják, toloszékben – ülünk...”

Érkezési oldal ► 7. oldal

„Mert minden keresztényellenes hírszettel szemben a mi vallásunk a jókedv vallása is: »örülj az életnek, míg tart!«”

A szomszéd kertje biztos zöldebb? ► 11. oldal

Isten szeretetét közvetíteni ► 4. oldal
Evangelikus költő szülőföldjén ► 5. oldal
Közös vár ► 7. oldal

Payr Sándor emlékezete ► 10. oldal
Interjú Pecznik Pál „versmisszionáriussal” ► 13. oldal
Cigány költővel irodalmi ösvényeken ► 14. oldal

Missziói nap 2011

Délen

► Bizonyos értelemben a missziói nap központi témáját – a szabadságot – voltak hivatva jelképezni azok a héliummal töltött léggömbök is, amelyeket a Déli Evangelikus Egyházkerület Bonyhádon megtartott találkozójának végén eresztettek szélnek május 28-án. A több mint ezer résztvevő az Atlétikai Centrum melletti focipályán kört alkotva figyelte, merre sodorja a fuvalat a déli kerület színeiben pompázó és a kerület logójával díszített, igés lappal „felszerelt” luftballonokat.

► Folytatás a 8. oldalon

FOTO: JO ANDRÁS

Északon

► Ismét remek választásnak bizonyult Az Evangelikus Egyház Aszói Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma, amely minden igényt kielégítve adott otthont az északi kerületi találkozóknak május 28-án, szombaton. Az intézmény felkészültségét és rugalmasságát mutatja, hogy amikor a tornateremben előkészített nyolcszáz ülőhely kevésnek bizonyult, dr. Roncz Béla igazgató vezényletével pillanatok alatt újabb padok érkeztek a szervezésben részt vevő helyi diákok segítségével. A regisztráció szerint – az előzetes jelentkezéseket felülmúlva – kilencszázötven fő érkezett a rendezvényre, legtöbben a vendéglátó Észak-Pest Megyei Egyházmegyéből.

► Folytatás a 9. oldalon

FOTO: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Nyugaton

► A Nyugati (Dunántúli) Evangelikus Egyházkerület gyülekezetei május 28-án Zalaegerszegen gyűltek össze. A missziói napnak a Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium adott helyet.

A nyitó evangélicizációban Ittész János püspök Gal 5,1–14 alapján a szabadság lényegéről beszélt. Vajon a kegyelemből való megigazulásból élünk? Nem akarunk-e sokszor Krisztus szeretete mellé odatenni még valamit: hűségünket, áldozatkészségünket, morálunkat? – tette fel a kérdést. Ez volt a galáciaiak tévelygése.

► Folytatás a 8. oldalon

FOTO: SZEMEREI JÁNOS

Él az Úr!

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Elkezdődött – olvasom a minap egy keresztény tanulmányban. Már-mint a végidő, a nagy megpróbáltatás, a finis... Nem tudom, nem tudhatom, hiszen a Megváltó szerint azt a napot csak az Atya tudja (Mt 24, 36). Viszont a jelek egyre erőteljesebbek.

Sorolhatnám az állandóan emlegetteket: hamis krisztusok megjelenése, hitehagyás, egyházromlás, üldöztetés, háború, erőszak, földrengés, katasztrófa, járvány, a környezet pusztulása, éhezés, a szeretet meghidegülése, a család szétesése. Persze ezek, ilyenek mindig voltak és lesznek is. Ugyanakkor mindezek globalitása korábban nem volt tapasztalható. Valóban eljutott az emberiség a pusztulás határáig. Az is új jelenség, hogy államok sora (és részben egyházak is) törvényekkel támogatják a teremtés- és természetellenes jelenségeket, szokásokat.

Mit tehetünk, hogyan viszonyuljunk mindezekhez, mi a dolgunk?

Figyeljünk e kérdésben is Urunkra: ne féljetelek, emeljétek fel fejetekeket, munkálkodjatok! Lehetséges ez? Igen, de csak az élő, személyes istenkapcsolatban. Eljött a megtérés és a hitvallás ideje. A krízisben még „az igaz is alig menekül meg” (1Pt 4,18). Mi lesz azzal, akit csak a hit külső formái határoznak meg?...

„Ha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy vele együtt élni is fogunk” (Róm 6,8) A keresztény ember Krisztussal együtt szenved, harcol, és reménység szerint győz és él is. Íme hitünk egyik szent titka.

Minden mozgásban van: a föld, a kultúrák, nemzetek, egyházak. A nagy átrendeződések korszakváltó idejét éljük. Minden napra jut egy katasztrófa és egy „messiás”.

A keresztények egy része érzékeli az elodázhatatlan váltás szükségességét: felmérünk, tervezünk, pályázzunk, építünk, tatarozunk, átalakítunk, díjakat adunk át, tárgyalunk, alapítunk, lobbizunk, zsinatozunk, missziózzunk, konferenciázzunk, oktatunk, kreditpontokat adunk, növeljük a hittudományos ismereteket, új/régi liturgiákat írunk... Az érzékenyek, a lelkiismeretesek próbálják menteni a menthetőt tanácstalan, megfáradt nyugati egyházainkban.

Néhány, az elmúlt hetekben hazánkban megrendezett kongresszus, találkozó is jelzi a jó szándékot: *Hope for Europe* (Budapesti Kongresszusi Központ), *Evangeliumi Fórum/European Leadership Forum* (Eger), *pásztorokörök országos találkozója* (Gödöllő) vagy épp – amelyen szintén részt vettem – a dél-afrikai *Alan Plattnak*, egy harmincezer tagot számláló gyülekezet pásztorának szolgálatai Budapesten.

Az egy találkozóhoz hatszáz evangélicus vezető osztotta meg egymással az Úrtól kapott kincseit (hit, tudás, tapasztalat, könyvek). Azért jöttek el a világ végéről is a legismertebb keresztény vezetők, előadók – szabadidejüket és pénzüket áldozva –, hogy segítsenek az európai egyházakon.

A dél-afrikai Pretoria városából érkezett pásztor beszámolt arról, hogy 1994-ben háromszázötven tagja volt gyülekezetének, ma harmincezen vannak. Felismerésük röviden a következők: aggodás és elítélés helyett szeretni és áldani kell az embereket. Falak helyett hidakat kell építeni. Passzív gyülekezeti tagság helyett szolgálatot kell adni a hívőknek. Jelenlét helyett hatást kell gyakorolni a környezetre. Más felekezetek kritizálása helyett összefogásra van szükség. A zárt gyülekezeti lelkészségből a település lelki vezetőjévé kell válni. A cél nem erős gyülekezetet építeni a városban, hanem erős gyülekezetet építeni a városért. Ők iskolákat, árvaházakat (sok az AIDS-es) működtetnek, a munkanélkülieknek szakmai képzéseket szerveznek, szociális programjuk van. Vezéregyjük: „A föld tele lesz az Úr dicsőségének ismeretével.” (Hab 2,14)

Augusztusban várjuk országos lelkészalkalmazónkra *Klaus Douglass* német evangélicus lelkészt, *Az új reformáció* című, nagy hatású könyv szerzőjét. Itthon – Európában, hazánkban, egyházunkban – felvetődik a kérdés: változik-e valami a sok program, előadás, missziói alkalom, gyülekezetépítési könyv hatására? Ha nem látjuk is mindig, hiszem, hogy valami igen.

Egy lelkészkonferencián hangszeres kísérettel, lelkesen énekeltek, miközben egy kolléga odasúgta a fülembe: ez hasonló ahhoz, mint amikor a Titanicon a hajó elsüllyedése előtt énekeltek. Bizonyára nem alaptalan a gondolat, de él az Úr, aki nem adta fel, és harcol az övéiért. Ne féljetelek, emeljétek fel fejetekeket, munkálkodjatok! Él az Úr, aki nem fáradt el, nem ment nyugdíjba, pedig farszítottuk bűneinkkel.

A gonosz a nagy konszenzus jegyében mindent összemoss, összekavar. Az egyházat világivá teszi, vagyis létének értelmét gyengíti. Mivel hitünk forrása az élő Úr mellett a Szentírás és a hitvallási irataink, ezeket éri a legnagyobb támadás. A Szentlélek Jézusra mutat, igéjét, személyét, váltáságművét élővé teszi.

Nem véletlenül rendezzük az egyházkerületi missziói napokat pünkösd ünnepe előtt, összekötte a missziót a Lélek ünnepével. Nincs más, nem megy másképpen: vegyetekek Szentlelket, teljesedjetekek be Lélekkel, ne tegyetekek semmit mennyei erő nélkül!

A szerző a Magyarországi Evangelikus Egyház országos missziói lelkésze

Oratio œcuménica

Istenünk, aki Jézus Krisztus földi életében emberi testben léptél közeink, de mennybemenetele után sem hagysz magunkra bennünket, hallgasd meg könyörgésünket, amikor az előttünk álló napokért, ünnepekért, azok áldásaiért imádkozunk hozzád!

Add, hogy elhívott szolgálád ajkán hamisítatlanul hangozzék a megtérésre hívó szó, amely a bűnbocsánat örömét ígéri mindenkinek. Szentlelked győzőn meg minden embert arról, hogy Krisztus feltámadásának erejébe bátran vethetik bizalmukat, s életük új úton haladhat tovább.

Jézus Krisztus Urunk szüntelen közbenjárásának erejében bízza kéreink, hogy ne tekints emberi gyengeségünkre, hanem fedezd el gyarlóságunkat, biztass és állj mellénk, amikor a tőled kapott lelki ajándékokkal egyházadban szolgálunk. Add, hogy ebben a közösségben hűségesen tegyünk tanúságot végtelen szeretetéről, amellyel válogatás nélkül hívsz magadhoz minden embert.

Adj, Urunk, kitartást a jóban, állhatatosságot a tőled tanult igaz szeretetben. Segíts bennünket, hogy ne a viszonzást várjuk, hanem kezdeményezői és önzetlen megvalósítói legyünk a szeretetedre épülő emberi kapcsolatoknak, amelyek közösséget teremtenek közöttünk, és valódi küldetésünkről tanúskodnak.

Kérünk, Urunk, hogy pünkösöd felé közeledve is ragyogja be életünket húsvét fénye, hogy a feltámadás erejéből táplálkozzon mindennapi életünk. Áldd meg családjainkat, barátainkat, hittestvéreinket, gyülekezetünket és egész egyházunkat, hogy mindannyian a te akarod szerint végezzük feladatainkat, és így adjunk választ a ránk váró kihívásokra. Segíts, hogy egész életünkben, annak minden helyzetében elsősorban hozzád ragaszkodjunk és benned reménykedjünk.

Áldd meg azokat, akik a közelgő pünkösdi ünnepen Szentlelked megerősítő kegyelmében bízza konfirmációjukat ünneplik majd. Köszönjük, hogy elvezetted őket idáig, és megáldottad készülésük idejét. Adj nekik élő hitet, hogy neked tetsző módon adhassanak számot tudásukról, s indulásuk gyülekezetünk számára is áldást és gyarapodást hozzon.

Add meg nekünk mindezt kegyelmesen Jézus Krisztusért, a mi Urunkért! Ámen.

HIRDETÉS

Közös pünkösdhétfői istentisztelet a Deák téren

A pesti gyülekezetek együtt ünnepelnek a Deák téri templom kétszázadik évfordulóján. Ebben élén járnak azok – az utóbbi időben *Pesti nyolcna* nevezett – gyülekezetek, amelyek a múlt század közepén a Deák téri közösségből önállósultak. Így pünkösöd második napján a fadori, zuglói, ferencvárosi, józsefvárosi, angyalföldi, kőbányai, valamint az újpesti és a pestújhelyi gyülekezet templomba induló híveit a Deák téri istentiszteletre várják június 13-án, délelőtt 10 órakor.

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁNI 6. (EXAUDI) VASÁRNAP – LK 24,45–49

Hogyan avat nagykorúvá Jézus?

A *Tanú* című filmben *Pelikán József* gátnak az ötvenes évek elején titokban levág egy disznót, ámde az eset kiderül. Ettől kezdve markában tartja a diktatúra. Különböző feladatokat bíz rá, amelyekben sorra csődöt mond. Végül tanuskodnia kell egy koncepció perben, amely csupa hazugságra épül. Pelikán most is belebukik az embert próbáló feladatba. A forgatókönyv írója tudatosan építi úgy a történetet, hogy a végső próbatétel a tanuskodás. Mert a tanú valóságában emberleletek állnak vagy buknak...

A tanítványoknak hirtelen fel kellett nőniük. Addig, amíg Jézus „csak” tanított, gyógyított, csodákat tett és hirdette Isten országát, a tanítványok védett lelki környezetben, szinte iskolapadban ültek, nem kellett felelősséget vállalniuk semmiért és senkiért. De most, hogy a feltámadt Jézus távozni készül, teljesen megváltozott a helyzet. A tanítványok – mint akiket bedobtak a mély vízbe – ettől kezdve nagykorúságra vannak ítélve.

Egyre többször beszélnek hozzáérő emberek arról a jelenségről, amely egyre inkább jellemzi korunkat. A lényege, hogy nagyon sokan lassítani szeretnék az igazán felelős felnőttség elérését. Ne legyen vége még az iskolának, hiszen az életben nem várnak túl biztató kilátások. Inkább még egy diploma, egy halasztás vagy egy ösztöndíj, csak még ne a munka. Ugyanígy a párválasztásban is: „Inkább legyünk élettársak, mert a házasság olyan nyomasztóan végleges, nem is beszélve arról, hogy ha megpecsételjük két-három gyerekkel, olyan visszafordíthatatlannak látszik.”

Nehéz felnőni. Gyermekből szülővé, tanulóból tanítóvá, csupán fo-

gyasztóból értékteremtővé lenni. Nehéz elfogadóbból adakozóvá, passzívól aktívává, eltartottból eltartóvá, vezetettől vezetővé válni. Nehéz tanítványból tanúvá lenni.

Mindenki érzi, hogy az, ami a gyermekkor után következik, már felelősséggel jár, mert az életben már „vére megy a játék”. Amíg a szülők döntenek, a tanárok döntenek, a kormány dönt, az unió dönt, addig semmi baj, mert rájuk lehet fogni, hogy az ő döntéseik miatt vagyok elmaradott, szegény, szerencsétlen, szabadságában korlátozott ember. Lehet morogni, lehet panaszkodni rájuk, esetleg folyamatosan kérni, sőt követelni tőlük, hiszen ezért vannak. Csináljanak valamit, hiszen rájuk vagyok bízva.

Vagy hány világvallás vagy éppen keresztény felekezet írja elő a legapróbb részletekig, hogy mit tehetsz és mit nem, mit ehetsz és mit nem, mit ölthetsz magadra és mit nem. Amikor Jézus búcsúzik, nem hagy vastag kódexet a tanítványokra, amelyben részletesen szabályozva van az ember minden szava, cselekedete. Nem parancsolatok százait hagyja ránk, mondván: „Tedd meg ezeket, és Isten megjutalmaz!” Nem. Mindössze ennyit mond: „Ti lesztok a tanúim!” Tanítványokból tanúkká léptettek elő benneteket. Van különbség? Bizony, igen nagy.

A tanítvány, ahogyan a nevében is benne van, tanul. Figyel, megjegyyez, töltekezik. Megért. Engedi, hogy a tanítás hasson rá és formálja. Ezután örül, mert hirtelen nagyon gazdagnak érzi magát. Kezdi teljesen más színben látni a világot, az embertársát és saját magát. Látja, hogy amit eddig értéknek gondolt, az kár és sze-

A VASÁRNAP IGÉJE

mét. És fordítva: amit lenézett vagy akit lenézett, hirtelen fontossá lesz.

A következő érzés a vágy arra, hogy mindazt, amit kaptam, továbbadjam. És ekkor belém hasít a szomorú érzés, hogy nem tudom továbbadni, mert én nem vagyok olyan, mint a mesterem, a tanítóm, nem vagyok olyan, mint Jézus. Igen, a hiteles továbbadás következne, más szóval a tanuskodás, de ez nem fog menni. Tanítványból tanúvá előlépni, bizony, minőségi különbség.

Mert Jézus ezt is mondja: „Aki titeket hallgat, engem hallgat.” Hogyan meri Jézus rám, esendő, bűnös emberre bízni a kincseit? Nem fél attól, hogy az én hiteltelen személyem lerontja szavainak nagyságát? Nem fél attól, hogy az ő tiszta tanításához az én emberi okoskodásomat keverem?

A tanú hiteles kell, hogy legyen, mert arról beszél, amit látott, hallott, megtapasztalt, átélte. Jézus tanúja vajon mitől lesz hiteles? Nyilván attól, hogy az élete igazolja azt, amit mond, amiről tanúskodik. Innentől kezdve vége a gyermekked, felelősség nélküli életnek. Innentől minden szónak és cselekedetnek hatása van a további életemre, sőt mások életére is.

Ha nem teszek tanúságot, más nem fogja helyettem megtenni. Nem lehet hallgatni. A teremtett világ – ha tud róla, ha nem – sóvárogva várja Jézus tanítását. Sóvárogva várja Isten fiainak, Krisztus tanúinak megjelené-

sét. Ha Krisztus tanúja nem beszél, akkor nem fogja más elmondani helyette az igazságot.

Az egyik egyházi iskolánkban, ahol minden reggel az osztályokban imádsággal és igeolvasással kezdődik az első óra, az egyik tanár megkérdezte az iskolalelkészt: „Miért van erre szükség, hiszen a gyerekek otthon is olvashatnak ígét, imádkozhatnak!” A válasz ez volt: „Lehet, hogy van ilyen is, de ha te nem készted erre őket, akkor ma a harminc gyerekből huszonnyolc ige és imádság nélkül marad.”

Korunk egyik legnagyobb hazugsága a lépten-nyomon hangoztatott, tetszetős szöveg: „A kereszténység magánügy, nem tartozik senkire, hogy ki miben hisz.” Jézus viszont azt mondja: „*Nem rejthető el a hegyen épült város.*” Nem kérkedni kell a hitünkkel, hanem ahogyan a virágtól elválaszthatatlan az illata, úgy tartozik a krisztusi emberhez a tanúság.

Jézus is tudja, hogy a föld végső határáig eljuttatni az evangéliumát olyan tanúkkal, mint mi vagyunk, nem lesz egyszerű. De most ezzel biztat: „Nem azért fognak hinni nektek az emberek, mert ti jobbak vagytok, bölcsőbbek vagytok náluk, hanem mert mennyei erővel ruháztok fel titeket. Elküldöm Lelkemet, és majd ő fogja a ti szavaitokat, tanúságokat étellel megtölteni. Csak a Lelkem avatathat titeket nagykorú tanúságtévőimmé.”

■ MEKIS ÁDÁM

Imádkozunk! Ha tanúnak szántál engem, Istenem, akkor kérlek, ajándékozd hozzá mennyei erődet is, hogy a drága kincs, Fiad evangéliuma általam is terjedjen. Ámen.

ESKETÉSI IGÉK

Mottó, útravaló vagy teremtő ige?

A kazuális szolgálatok egy-egy fejezeténél – mindkét használatos agendánkban – szerepel egy zárószakasz, amit röviden textuáriumnak nevezünk. Ez található a házasság megáldásának rendjei után is.

Egyházunkban természetes, hogy vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre a perikóparend szerint olvassuk az istentiszteleti lektiókat az az igehirdetési alapigét. Az előre kijelölt rend nemcsak bekapcsol az egyház egészének a vérkeringésébe, hanem segíti az igehirdetőt abban, hogy vigyázzon: nem a saját gondolatait, nem az aktuális hangulatát (lelkeseését vagy szkepticizmusát), nem is a jelenlévők, résztvevők elvárása szerinti szavakat kell prédikálnia, hanem Isten igéjét.

A kazuális szolgálatok esetében természetesen minden alkalom más, hiszen az adott célszemély(ek)re vonatkozóan kell hirdetnünk Isten örök igéjét: akaratát és örömhírét. Természetes, hogy a lelkipásztor, aki gondosan előkészíti a prédikációkat (és az egész liturgiának) ezt a speciális alkalmát, maga keres alapigét. Történhet ez úgy, hogy ismerve (vagy az adott alkalom kapcsán megismerve) az érdekelteket, saját bibliaismeretét használva lel rá olyan ígére, amely akkor és ott helyénvaló. Ehhez kevés a jó bibliaismeret, de még a Szentírásban való időigényes lapozgatás is; sok-sok imádság és a Szentlélek segítségével szükséges hozzá. Történhet úgy is – ehhez szintén könyörögni kell az

ígét meglevenítő Lélekért –, hogy a házasulandókkal a jegyesoktatás során együtt keressük meg azt a bibliai szakaszt, amely sokat jelent számukra, s amely kapcsolódási pont lehet az egyházzal és annak szolgálatával. Azok a lelkészek, akik kipróbálták ezt a módszert, számtalan áldását tapasztalták a munkájuk során. Az így „megtalált” ige különösen is sokat jelent az útnak indulás idején, a közös út kezdetén. Sokat segíthet abban, hogy a házasulandók visszataláljanak az egyházhoz, vagy ne csak eskető lelkészükhöz, hanem gyülekezetükhöz, egész egyházukhoz kötődjenek.

A házasság megáldásának rendjét követő textuárium ehhez az igeválasztáshoz nyújt segítséget. Ez nem egyszerűen szövegtár, amelyből a lelkész köteles választani; sokkal inkább példatárról van szó, arról, hogy milyen igék kerülnek elő leggyakrabban esketési szolgálatok alkalmával. Ezeket is, ilyeneket is lehet választani, de nem kötelező követni a mintát. Mi mindent találunk ebben a példatárban? Az ószövetségi ígétől az evangéliumi szakaszokig át az apostoli szavakig mindent.

Rövid, egymondatos, mottószerű igéket. Ezek könnyen megjegyezhetők, s kiindulópontjai lehetnek az Isten szeretetét személyesen meghirdető prédikációknak. Ilyen Jézus mondata: „*En azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.*” (Jn 10,10) De ilyen Pál apostol buzdítása is: „*Minden dolgokat szeretetben menjén végbe!*” (1Kor 16,14)

Vannak egész gondolatkört összefogó igék, amelyek intéseket, biztatásokat, megszívlelendő tanácsokat tartalmaznak. Példa erre Pál apostol mondata: „*Semmiért se aggodjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt; és Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.*” (Fil 4,6–7)

Olvassunk a textuáriumban történetrészleteket is az *Ószövetségből*: „*Ahová te mégy, odamegyek, ahol te megszállsz, ott szállok meg. Néped az én népem, és Istened az én Istenem.*” (Ruth 1,16) Bár ez eredetileg nem a házastársi, hanem általában a családi kapcsolatokról szól, mégis előszeretettel alkalmazzák a férfi és az asszony életközösségére.

Akadnak olyan bibliai részletek, amelyek közvetlenül az áldásról szólnak: „*Áldd meg azért kegyelmesen szolgáló házáat, hogy örökké színed előtt legyen, mert te ígérted ezt, Uram, ó, Uram! Mert a te áldásoddal szolgálóknak háza örökké áldott lesz!*” (2Sám 7,29)

Találunk példát arra, hogy hosszabb evangéliumi történetek vagy levélbéli szakaszok is előkerülnek. Ilyen a kánai menyegzőről szóló tudósítás (Jn 2,1–11), illetve a szeretet (még hozzá a krisztusi szeretet) dicséretét tartalmazó ismert himnus az 1. Korinthusi levél 13. fejezetéből.

Sorolhatnánk bőven. Akit érdekel,

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

kérdezzen utána. Tanulságos, gazdagító olvasmány. Aki érdekel, annak pedig adjuk kezébe. Fontos lenne – terveim között szerepel –, hogy kazuális istentiszteletekre felkészítő, rövid, olvasmányos füzetet jelentssünk meg. Ezeket egyszerűen az érintettek kezébe lehetne adni.

Nem irányított, tematikus közmondásgyűjtemény, nem is egyszerűen szép gondolatok kincsesháza a textuárium. Igéket találunk benne, amelyek az igehirdetésben válnak Isten nekünk szóló szavává. Nem az a helyzet tehát, hogy ez az ige, a lelkész pedig igemagyarázatot tart. E bibliai mondatok nyomán az igehirdetésben megszólalhat az élő evangélium Isten lelke által, megszólítva az ott állókat, a közös életútra indulókat. S egyszerre csak azt élik át a jelenlévők, hogy nemcsak egy ősi irat bölcsességét olvasták fel, adták tovább, s nemcsak egy kortárs (a lelkész) szólította meg a házasulandókat, hanem maga a teremtő, életünknek értelmet adó, azt kiteljesítő és célba juttató Isten szólal meg a Biblia és az igehirdetés szavaiban. Megszólal, terem, formál és magáld.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY

Száz éve született a reménység gyülekezetének első lelkésze

Scholz László emléktáblájának avatása Zuglóban

► **Templomépítő, első lelkészére emlékezett századik születésnapja alkalmából a zuglói gyülekezet. A május 27-ei ünnepi alkalmon Tamásy Tamás, az egyházközség egyik jelenlegi lelkésze Gáncs Péter elnök-püspökkel közösen avatta fel Scholz László emléktábláját.**

Tamásy Tamás röviden felidézte az egybegyűlteknek, miért hívják a zuglói gyülekezetet a reménység gyülekezetének. Scholz Lászlót 1941. szeptember 7-én iktatták be zuglói lelkésznek. Saját épület híján – a Deák téri templomban. A maroknyi evangélikus közösség még aznap délután saját ünnepséget is szervezett, hogy köszöntse új pásztorát. Ezen a család

diás együttről Scholz László háromféle szegénységről beszélt. Szegénységnek mondotta, hogy a gyülekezetnek van ugyan lelkésze, de nincs saját temploma; szegénységnek, hogy évekbe fog telni, mire igazán megismeri egymást a pásztor és a nyáj; végül harmadikként saját erőtlenségét és méltatlanságát említette. Ugyanakkor emlékeztetett: „A reménység a koldus élet gyógyító itala. Legyünk mi a reménység gyülekezet!” – buzdította híveit a kezdetekben a beiktatott új lelkész.

Jn 20,19–22 alapján tartott igehirdetésében Gáncs Péter arról a reménységről – a föltámadott Jézus Krisztusról – prédikált, akiről a száz évvel ezelőtt született Scholz László is egy életen át bizonyosságot tett igehirdetéseivel, énekeivel.

Az ünnepség keretében személyes emlékeket is felidéző beszédet mondott dr. Korányi András, a zsinat lelkészi elnöke, D. dr. Harmati Béla nyugalmazott püspök pedig – utalva Scholz László politikai meghurcolására – a gyógyító emlékezés fontosságára hívta fel a figyelmet.

A köszöntők sorában Cselovszky Ferenc Deák téri lelkész az egykori anyagyülekezet üdvözlését hozta, míg Ittész András kelenföldi felügyelő annak a közösségnek a nevében szólt, amelyben a 2005-ben elhunyt Scholz László a nyugdíjas éveit töltötte.

A köszöntések után felavatott emléktáblán a gyülekezet jelmondata is olvasható: „A reménység lelkünknek biztos és erős horgonya.” (Zsid 6,19)

■ B. Zs.

FOTO: LUKÁCS GÁBI

1911. május 29-én születtem Budapesten. Itt jártam elemi iskolába, majd a fasori evangélikus gimnázium növendéke lettem. Szerény körülmények között élő szüleim mindenképpen taníttatni kívántak. Egész életemre irányt mutatott a fasori nyolc osztályos. Első irodalmi szárnypróbálgatásaim is a gimnáziumi Arany János önképzőkörben történtek. A lelkészi pályára Bereczky Sándor, akkori neves vallásunkunk buzdított.

1929 őszén kerültem Sopronba, ahol a teológiai fakultáson négy évig tanultam, s 1933 nyarán kitüntetéssel vizsgáztam a szigorlatokon.

Raffay Sándor püspök avatott fel 1933. december 24-án, és a Pesti Egyház Deák téri gyülekezetébe rendelt segédlelkésznek 1934 elejétől.

Közben két szemesztert töltöttem Berlinben állami ösztöndíjjal a Collegium Hungaricum lakójaként. A teológiai fakultáson hallgattam L. Fendt, E. Seeberg, W. Kühneth professzorok előadásait. Beleláltam a Hitvalló Egyház küzdelmeibe; találkoztam Martin Niemöllerrel és más vezetőivel is.

A Deák téri segédlelkészi szolgálatból a fasori gimnázium vallásnári állásába választottak. 1938–40 között tanítottam ott, de betegeskedés miatt meg kellett válnom az iskolától. Visszakerültem a Deák téri gyülekezetbe másodlelkésznek, de csak rövid időre, mert 1941-ben a Pesti Evangélikus Egyházközség egyik parókus lelkészévé választott, és a zuglói lelkészkerébe küldött ki. Néhány év múltán a gyülekezet önállóított Zuglói Evangélikus Egyházközség néven.

Zuglóban nagy feladatok vártak. Össze kellett gyűjteni a nyáját, megszervezni az önállóult egyházi élet kereteit. S legfőképpen építkezni. Először a Kakas Lídia Szeretothon épült meg, melyet tizenhét évig igazgattam. A templom és a parókia építése szinte egyszerre kezdődött, de csak az utóbbi készült el időre – a hamar beállt háborús nehézségek miatt a templom építése nagyon messzire tolódott. Az új lelkészlakba már feleségemmel együtt költöztem be, Ulreich Lujzával kötöttem házasságot. Hat gyermeket neveltünk fel.

Ezekben az években hazánkban folyt az evangélicizáció, én pedig tevékenyen vettem részt benne. Egy-két közegyházi tisztséget is viseltem, legjelentősebb a Magyarhoni Evangélikus Lelkeszek Egyesületének (MELE) elnöki tiszte volt, melyre 1947-ben választottak meg. Fiatal gárdával országos és körzeti lelkészkonferenciákat rendeztem lelkészi karunk teológiai továbbképzése végett. A MELE sajnos 1950-ben – kényszerűségből – feloszlott.

Kényszerát helyezések kerültek sor a lelkészi karban is. Én is azok közé jutottam, akik nem maradhattak Budapesten. Nyilvánvaló volt, hogy Ordass Lajos püspökhöz fűződő jó viszonyunk volt az igazi ok.

1959. október elsejével Hatvanba kerültem. A kis gyülekezethez filiáként Gyöngyös, valamint több szórvány is tartozott. A tizenhét éves zuglói szolgálat után itt huszonegy évet töltöttem.

1981 elején kerültem nyugdíjba. Megértem rehabilitációm napját. 1988. május 8-án a zuglói gyülekezet színe előtt, istentisztelet alkalmával D. dr. Harmati Béla püspök rehabilitált, és én újra szolgálhattam Isten igéjével Zuglóban.

A fent idézett szöveg Scholz László önéletrajza, amelyet 1991. június 21-ei díszdoktorrá avatásához kért tőle az Evangélikus Teológiai Akadémia. Scholz Lászlót 2005-ben hívta magához Teremtője.

A puszta homokján és porán keresztül

A rendszerváltozás előtt kórosan sokat lehetett „az egyház társadalmi diakóniájáról” hallani. Sajnos a legtöbb esetben nem a mai értelemben használták ezt a kifejezést, hanem a szocialista rendszer iránti feltétlen lojalitás jelszavaként: nem szolgálatot, hanem kiszolgálást értettek rajta. Mert ideológiává silányult.

Teológushallgató, majd segédlelkész koromban, az 1980-as években kikarikóztuk azokat, akik az egyház társadalmi diakóniájáról értekeztek, és kajánul az újságcikkeket és rádiós igehirdetéseket uraló „ENÜF-jelenségről” beszéltek, amelyen ezt értettük: „az Emberiség Nagy Ügyeinek Felkarolása”... Mert úgy éreztük, azok beszéltek szolgálatról, akik a maguk körében uralkodni akartak. Aki viszont igazán segíteni akart – példának okáért – a kitelepítettek, majd a kallódó fiatalok között, azt nem engedték szolgálni.

Emlékszem, hogy ebben a helyzetben milyen vigasztalóan hatott rám az a bizonyára népi etimológia, amely szerint a diakónia ezt jelenti: por által, poron keresztül. A görög szó ugyanis nagy valószínűséggel a görög *konisz* = por főnévből származik, a *dia* pedig azt jelenti, hogy valamin keresztül, valami által. (Más vélemény szerint a „diakonia” a latin *conor* = igyekszik, nekifog, vállalkozik igével áll kapcsolatban.)

Igen, vigasztalónak találtam azt az olvasatot, amely szerint a diakónia azt

jelentené, hogy „a puszta homokján keresztül”. Jól esett arra gondolnom, hogy talán a pusztai vándorlásról lehet szó. Mert az a helyzet, amelyben akkor az egyház élt, minden korabeli híreszteléssel szemben nem volt igazán a Kánaán. Sőt a próbatételek és a nélkülözés helye volt. Dehogyan tudta akkor bárki is, hogy ez a pusztai vándorlás a mi esetünkben is mintegy negyven évig fog tartani! De a helyzet elhordozását némileg segítette a diakóniának ez a jelentéstartalma.

A televízióban láthatjuk, hogy milyen kegyetlen feladatra vállalkoznak azok az autósok és motorosok, akik a Párizs–Dakar-rali keretében a homokszivatagon próbálnak keresztül-evickélni. Ki tudja, könnyebb dolguk van-e azoknak, akiknek életpályája és szolgálata elsivatagosodott emberi sorsok között vezet?!

Tudom, hogy a rendszerváltozás előtt és után is voltak és vannak sokan, akik erre a hősi feladatra vállalkoztak, vállalkoznak.

Az egyház diakóniája a születéstől a halálig tart, és különösen az emberi élet krízishelyzeteire irányul. Az emberi lélek ugyanis törekeny, az egészség mulandó, az élet véges. Ám a szolgálatot akkor is – sőt annál inkább – végezni kell, ha a küzdelem reménytelennek tűnik. Halmozottan fogyatékosok között, ahol már az is óriási eredménynek számít, ha a túlmozgásos kisfiú az evőkanállal megtalálja a száját. Hidrokefál gyermekek

ÉGTÁJOLÓ

mellett. Befogadva a brutális férj miatt otthonról menekülő fiatalasszonyt és gyermekeit. Cigányok között. A hajléktalanoknak nappali melegedőt, meleg ebédet és éjjeli menedéket biztosítva. Távoli tanyákon élőknek ebédet és gyógyszert szállítva. Idős testvérek alkonyi éveit szebbé téve.

Aki a diakóniában dolgozik, az a puszta homokján és porán megy keresztül. Közben tudván tudja, hogy *isa por és homu vogymuk*. Ám közben arról tehet bizonyosságot, hogy egy törékeny és öreg test is lehet szép, a ráncok is lehetnek megszenteltek, a hegek is lehetnek áldottak.

Ismerni kell azt a gyakran pusztai és poros világot, amelyben élünk. Korunkban sokan menekülnek az „isa por és homu vogymuk” realitásától, és a reklámok, az úgynevezett valóságshow-k és kibeszélőműsorok bódítása és butítása következtében a felszínen csillogó, valójában talmi világot teremtenek magukban. Ennek tudatában annál inkább el kell mondanunk azt, hogy van, aki nem szoláriumban, hanem vastüdőben fekszik. Van, aki nem teljesítménynövelő doppingeszt

szed, hanem életmentő gyógyszert. Van, aki számára a „való világ” nem mesterségesen létrehozott, állaza környezetet jelent pezsgőfürdővel, hanem kórházi ágyat lélegeztetőgéppel.

Aki itt szolgál, az arról az Úrról tehet tanúbizonyosságot, aki „a megrepedt nádszálat nem törli össze, a füstölő mécsést nem oltja el” (Ézs 42,3).

Meg kell becsülnünk azokat munkáját, akik az egyházi szeretetszolgálatban fáradoznak. Egy szótár úgy határozza meg képiesen a diakonosz értelmét, hogy a szolga, aki „felveri maga körül a port”. Magam a kép egy további dimenzióját érzékelem: diakonos az, aki vállalja, hogy piszkos és poros lesz, aki összesározza magát. Vagyis nem lakáj. Nem libériás inas. Nem kesztyűs sofőr. Nem protokollfőnök. Nem reprezentáló bábu. Hanem vállalja a sarat, a piszkot, a port. Nem egyszerűen a szimpátia, hanem az empátia embere. A pszichológus Buda Béla egyik írásában különbséget tesz e kettő között: szimpátiának azt a magatartást nevezi, amikor valaki sajnálkozik egy gödörbe esett embertársán, empátiának viszont azt, ha be is mászik érte a gödörbe. Aki pedig erre vállalkozik, az óhatatlanul poros lesz, sőt be is sározdódik.

Ebben a hónapban az egyházi diakóniában dolgozóakra irányul a figyelmünk. Június 15-én – egyházunk diakóniai osztályának szervezésében – az önkéntesség évéhez és ha-

zánk európai uniós elnökségéhez kapcsolódó nemzetközi konferencia lesz az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. A hónap végén diakóniai munkatársak csendesnapjaira kerül sor Bodrogkeresztúron, előbb az alkalmazottak, majd az önkéntesek számára.

Végül annyit „szolgálati közleménnyel” tartozom még, hogy a nyugdíjba készülő Ittész János püspöktől én fogom átvenni egyházunk diakóniai munkájának felügyeletét. A feladat nagyságát néhány számmal lehet szemléltetni: harmincnégy diakóniai intézményünk több mint hetvenféle szolgáltatást nyújt közel tízezer embernek. Háromezer főállású alkalmazott és sok-sok önkéntes áll a diakónia szolgálatában, amely munka két fő felelőse Buda Annamária osztályvezető és Gregersen-Labosza György lelkész, a diakóniai bizottság elnöke. Örömmel csatlakozom e csapathoz, nem bánom, ha közben poros lesz a ruhám.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

HIRDETÉS

A Női Missziói Szolgálat idén is meghirdeti nyári konferenciáját egyedülálló szülőknek és gyermekeknek. Az alkalom témája: *Szeretben szolgáljatok!* Időpont: július 17–24. Helyszín: Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ, Révfülp. Részvételi díj: 22 000 Ft. Jelentkezni június 20-ig lehet a következő elérhetőségen: *B. Pintér Márta*, 1085 Budapest, Üllői út 24., marta.pinter@lutheran.hu, 20/824-2791.

HIRDETÉS

Táborozz a budapesti KIE-vel!

Móttó: „Hiszen nincs is messzire egyikünkől sem; mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk.”

Szeretettel hívjuk és várjuk azok jelentkezését, akik szeretnének részt venni egy önismereti táborban Erdélyben, egy nagyon szép helyen, távol a város zajától. A tábor öt napja alatt áhítatokon és beszélgetéseken vehetünk részt, melyek során az önismeret és az Isten-ismeret lesz a fő téma. A nap többi részében pedig túsírók veszünk részt Gyergyószentmiklós környékén.

Lelki vezető: *Kiss Zsombor Botond*, a debreceni református teológia hallgatója. Helyszín: Erdély, egy Gyergyószentmiklóstól 6 km-re lévő táborhely. Időpont: augusztus 8–12. (5 nap, 4 éjszaka). Szállás: faházakban. Étkezés: napi háromszor. Utazás: kisbusszal. Indulás: augusztus 8-án 7 órakor a Népligetből. Költség: 22 000 Ft/fő. Jelentkezés július 15-ig és egyéb információk: *Magyar Csaba*, 20/770-0458, magyarcsaba@kie.hu.

HIRDETÉS

napvető
evangélikus gyerektábor

15. Napvető evangélikus gyerektábor lesz augusztus 7–13. között Piliscsabán. Móttó: „Isten arcai”

Míg Isten keresésének útján bandukolsz, te is próbáltad már magad elé képzelni őt? Hány arcban jelenik meg Istenünk? Miként találkozhatunk vele? Ha Te is szívesen beszélnél Istenünk arcáról és a bennünk élő istenképről, táborozz velünk! Egy felejthetetlen hét, sok igaz barát, rengeteg izgalmas játék és tartalmas beszélgetés, áhítat vár rád!

Jelentkezési határidő: július 15. Korosztály: 3–8. osztályosok (8–14 évesek). Részvételi díj: 15 600 Ft. (Rászorultság esetén szociális támogatás igényelhető.) Táborvezető: *Kelényi Zsolt*. Lelki vezető: *Kovács Áron* evangélikus lelkész. Kapcsolattartó: *Frenyó István*, 30/639-1448, koszi@lutheran.hu. Jelentkezés az interneten: koszi.lutheran.hu.

A tábor a KÖSZI, azaz a Keresztény Önkéntes Szövetsége az Ifjúságért szervezi együttműködésben a Piliscsabai Evangélikus Egyház közösgelgel.

HIRDETÉS

Konferencia a fiatalok körében és a közoktatási intézményekben végzett önkéntességről

Időpont: június 15., szerda • Helyszín: Evangélikus Hittudományi Egyetem (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.)

A konferencia célja: Az iskolai kereteken, illetve az oktatás területén kívül megvalósuló önkéntes programok tapasztalatainak, jól működő gyakorlatainak bemutatása. A konferencia kapcsolódik a 2011 az önkéntesség európai éve – Magyarország nemzeti programjának munkatervéhez.

PROGRAM

- 9.30–10.00: Érkezés, regisztráció
- 10.00–10.15: Köszöntő – *Pröhle Gergely* helyettes államtitkár (Külügyminisztérium), *Soltész Miklós* államtitkár (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)
- 10.15–10.30: Áhítat – *dr. Szabó Lajos rektor* (Evangélikus Hittudományi Egyetem)
- 10.30–11.30: A diakóniai szociális tanulás modellje – *Emer. O. Univ. prof. dr. Gottfried Adam* (Universitát Wien)
- 11.30–11.45: Kávészünet
- Előadások: a gyakorlati modellek bemutatása
- 11.45–12.00: Tapasztalati tanulás az önkéntességen keresztül az evangélikus középiskolákban – *Simon Attila* iskolalelkész (Az Evangélikus Egyház Aszói Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma)
- 12.00–12.15: A tevékeny hitre nevelés egy projektje – *A tantárgy neve: szolgálat* – *Velkey Balázs* tanár (Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Miskolc)
- 12.15–12.30: Ifjúsági munka a Szélerőzsza fesztiválon – *Mesterházy Balázs* iskolalelkész (Berzsenyi Dániel Evangélikus /Líceum/ Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola, Sopron)
- 12.45–13.00: 72 óra kompromisszumok nélkül – *Vad Lilla* önkéntes koordinátor (Magyarországi Református Egyház)
- 13.00–13.15: Önkéntesség és gyülekezetépítés a Háló programban – *Gregeresen-Labossa György* lelkész (Szombathelyi Evangélikus Egyházközösgel)
- 13.15–14.00: Ebéd
- 14.00–15.30: Szekcióülések
 - Az önkéntes program bevezetésének lehetőségei a közoktatásban
 - Ifjúsági munka és önkéntesség
 - A gyülekezetépítés lehetőségei az önkéntes munkán keresztül
- 15.30–15.45: Zárzó, úti áldás

A konferencián való részvétel ingyenes.

Kérjük, részvételi szándékát június 10-ig jelezze a szilvia.hunya@lutheran.hu e-mail címen.

Isten szeretetét közvetíteni

► **Stilizált angyalt ábrázoló logót fogadott el a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet jubileumi közgyűlése. A hivatalos programot május 23-án a szervezet fennállásának huszadik évfordulója alkalmából rendezett ünnepség követte a Művészetek Palotájának üvegtermében.**

A közgyűlés legfőbb napirendi pontja – *Lehel László* elnök-igazgató szakmai beszámolója, a 2010-es zárszámadás és a 2011-es költségvetés elfogadása mellett – az új arcúlati elem megvitatása volt. A kiírt pályázatra közel negyven terv érkezett, melyek közül a zsűri *Bor Benjámin*nek, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem hallgatójának pályaművét, egy fehér alapon kék stilizált angyalt, illetve kitárt tenyeret ábrázoló alkotást terjesztett a közgyűlés elé.

G. Németh György újságíró, kommunikációs szakember azt emelte ki, hogy a kör és a pont a tenyérrel kombinálva a védelem és az oltalmazás szimbóluma, *Hafenscher Károly* evangélikus lelkész, a felügyelőbizottság tagja pedig úgy fogalmazott, az angyalok Isten küldöttjei, akik segítenek, közvetítenek. Az Ökumenikus Segélyszervezet munkája ilyen küldetés: Isten szeretetét közvetíti az emberekhez.

A közgyűlés egyhangúlag megszavazta az új logót.

A jubileumi közgyűlés utáni ünnepségen a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat néven 1991. április 16-án megalakult, 2004 óta Magyar Ökumenikus Segélyszervezet néven működő szervezetet elsőként jószolgálati nagykövete, *Lévai Anikó* köszöntötte: a Magyar Köztársaság kormányfőjének hitvese elsősorban az önkéntesség fontosságára irányította a figyelmet.

A külföldi partnerek nevében *Jørgen Thomsen*, az egyházi háttérű

kát – a diakóniai munka forrásának, *Jézus Krisztusnak* az üzenetére emlékeztetett („*Én vagyok a feltámadás és az élet...*” – Jn 11,25a). Mint mondta, csak a kiindulópont ismeretében tudunk olyan stratégiát kidolgozni, amely az életet szolgálja.

Az alapító egyházak képviseletében *dr. Bölcskei Gusztáv* református püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke beszélt a társadalomban végzett „faldöntés” fontosságáról, *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök pedig az ökumenikus szemléletmódot emelte ki.

FOTO: MENYES GYULA

dán segélyszervezet (*DanChurchAid*) igazgatóhelyettese szövegezt az „együtt menetelés” jelentőségéről.

A Német Protestáns Segélyszervezet, valamint az *Eurodiaconia* korábbi elnöke, *Jürgen Gohde* – amellyel, hogy felidézze a megalakulás időszaka-

Az alkalmat a segélyszervezetet igazgató *Lehel László* evangélikus lelkész pohárköszöntője zárta. Az ünnepi alkalmon részt vevők ezt követően megtekintették a szervezet húszéves működését bemutató kiállítást.

► *EvÉlet-infó*

Testvérként a cseh testvéreknél

► **Évenként egyszer összehívott zsinatát tartotta május 19. és 22. között Prágában a Cseh Testvérek Evangéliumi Egyháza, amely a huszita mozgalomból kinőtt sok-sok kisebb egyház egyesüléséből jött létre mintegy száz évvel ezelőtt. Püspöke nincs, vezetője a zsinat elnöke. Mivel ebben az esztendőben a zsinat elsősorban a csehországi cigányság helyzetére s az egyház ezzel kapcsolatos szerepvállalására fókuszált, a testvéregyházak meghívott küldöttjei között e sorok írója – mint a Magyarországi Evangélikus Egyház cigánymissziói referense – is megismerhette a cseh testvérek ez irányú elkötelezettségét, tevékenységét.**

A sok hasonlóság (népesség, a cigányság számaránya, a két egyház hozzávetőlegesen azonos mérete) mellett a különbözőségek is számottevőek. Csehországban más cigány népcsoportok laknak, mint Magyarországon. Az állam után a cseh testvérek tartják fenn az országban a legnagyobb diakóniai hálózatot, ezért a cigánysággal való foglalkozás is sokkal előrehaladottabb, szélesebb körű, mint a mi egyházunkban. Igaz, a „tiszán” missziói szempont, a vállaltan keresztényi küldetés megjelenése az ő szolgálatukban háttérbe szorul. A zsinaton talán épp ezért is fogadták el azt a proklamációt (kiáltványt), amely hangoztatja a gyülekezetek egyértelmű felelősségét a cigányság sorsának jobbra fordításában.

Egyházunkat az a megtiszteltetés érte, hogy egy sajtótájékoztató keretében mutathattuk be itthoni cigánymissziói tevékenységünket. A prezentációban az üzenettel bíró humornak is jutott hely: jelen sorok írója egy cigány kosárfonó által készített sóprút vitt ajándékba, hiszen ez az egyházban is alkalmas minden haszontalan do-

log kisöprésre, ugyanakkor minden jó „betessékelésre” is...

Az imponálóan szervezett, fegyelmezett és hatékony zsinati munka egyébiránt új, szokatlan helyszínen,

A SZERZŐ FELVÉTELE

a Benedek-rendiek Emmaus-apátságának ódon falai között zajlott – az ökumené kézzelfogható jeleként.

A nyitó istentisztelet úrvacsoravételén megrendítő volt azok kezéből átvenni a kelyhet, akik örökösei a mérsékeltbbnek mondott huszita

házigazdák. Így nemcsak a cseh testvérek egyházával, zsinati munkájával, hanem Prága csodálatos épületeivel is megismerkedhettek. Ami azonban ennél is fontosabb: a testvériség tovább épülhetett egyházaink között.

► BAKAY PÉTER

»VÉGTÉRE HAZATÉREK CSÖNGÉRE«

Weöres Sándor szülőföldjén

Egyházaskesző, Kemenesszentpéter, Pápc, Kenyeri... Kis falvak, karnyújtásnyira egymástól. Szépen gondozott kertek, végtelen sárga repcemezők az út mellett a májusi sugárverésben. Azután tovább, már nincs messze úti célunk. *Weöres Sándor* Szombathelyen született, mégis a cseri dombok tetején fészkelő apró kemenesaljai falut, Csöngét tekintette szülőföldjének, mert az evangélikus költő itt töltötte gyermek- és ifjúkori éveit. Itt kezdett verselni.

A *Magyarország geographiai szótárában* – mely 1851-ben jelent meg – ez áll: „Csöngé magyar falu Vas megyében, 700 evangélikus, 150 katolikus, 20 zsidó lakos; evangélikus anyateplommal. Rónája termékeny, határa sok helyt mocsaras. Bírják gr. Cziráky Antal, Vidos és számos nemesek. Utolsó posta Pápa.”

Mi változott az eltelt évszázadok óta? A gyönyörű táj semmit: szelíden ontja szépségét. Csak az ember fáradtabb, az élet nehezebb. Sok fiatal elment, hogy szerencsét próbáljon a nagyvilágban. Egyvalamivel viszont gazdagabb lett a falu. Az ország egyik legszebb múzeuma állít emléket Weöres Sándornak a hagyatékából származó bútorok, ritka könyvek, megfakult fényképek, kéziratok, relikviák segítségével.

Újra itt. Az emlékház kertjében a költő szobra, amelyet 2003-ban *Segesdi György* készített. A költő könyvet tart a kezében, töprengő arcán az örök kérdés: használtak valamit a verseim?

Nehéz megszólalni Csöngén, ott, ahol lábnyomába lép az ember. A Weöres-portán „kincsekkel” megarkott négy szoba hirdeti: e falak között a magyar és a világirodalom legnagyobb géniuszai közé tartozó poeta töltötte gyermekkorát és ifjúságát.

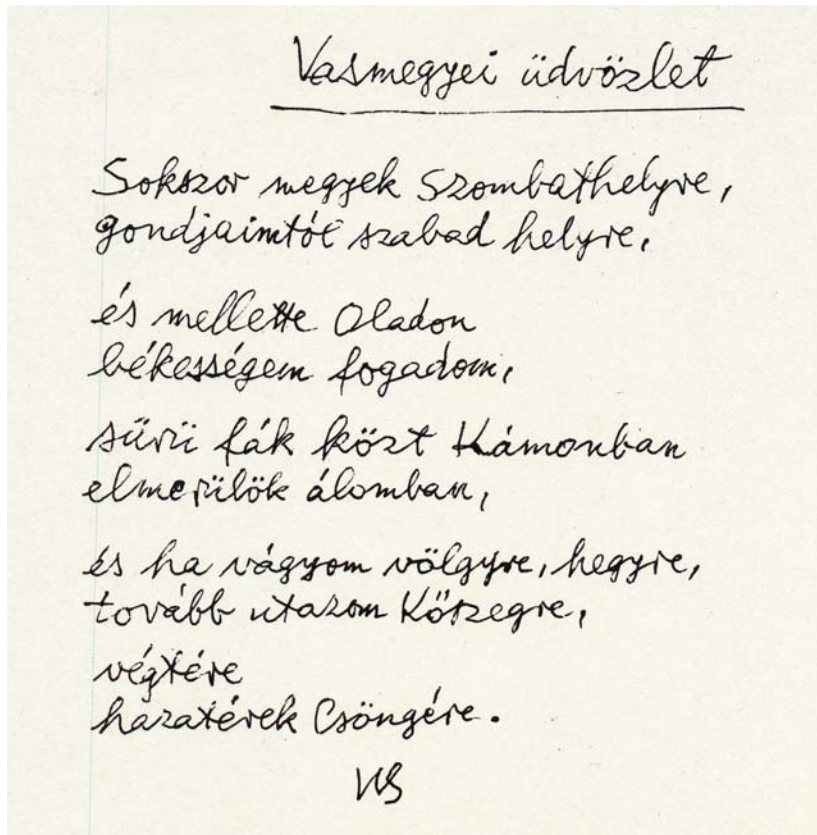
Baranyai Ernő polgármester régóta itt él. Mindent tud, és mindenkit ismer. Legelőbb végigkalauzol a termeken, azután letelepedünk a nyitott ablak elé, és beszélgetünk.

vannak. Akik tovább akarnak tanulni, mehetnek Celldömölkre, Sárvarra vagy Szombathelyre.

Weöres Sándorék birtokát 1945 után államosították. Elvették minden vagyonukat. Az édesapját kitették a lakásból, földönfutóvá vált. Valamikor cselédjei fogadták be, és látták el étellel. Az apa és Sándor között nem volt felhőtlen a kapcsolat. Apja azt szerette volna, ha a költő itt-hon marad, és folytatja az ő munkáját. Milyen érdekes, ez a szigorú, ka-

tünk fiataloknak. A Csöngéről elszármazottak létrehozták a Weöres Sándor – Károlyi Amy Emlékének Ápolása Alapítványt. Azon fáradozunk, hogy a 2013-as esztendő, a költő századik születésnapjának évét méltóképpen ünnepeljük meg!

Nagyon elszaladt az idő. Dél lesz, ideje elindulni a csöngői evangélikus templomba. Ha Weöres nagy ritkán hazalátogatott, s tehette, eljött ide gyalog, hogy Istennel beszélgesse. *Nagyné Garas Krisztina* lelkész

tonás ember egyszer tévedett életében, éppen fiával kapcsolatban: nem ismerte föl zsenialitását!

A szülői házban lakások voltak, de annyira lelakták, hogy visszakapta a község. A költő halála előtt azt nyilatkozta, hogy itt, Csöngén szeretne meghenni, de felesége, *Károlyi Amy* nem járult hozzá. Mikor ő is meghalt, s családjuk nem volt, a feleség ágán öröklődött tovább a hagyaték. Károlyi

múltidézéssel kezdi. Minden fontosat megmutat, szeretettel említi eleink ragaszkodását a tájhoz és Isten házához.

– Az itteni evangélikusok elég idősök, de nagyszívűek, szorgalmasak, és mindenkit szeretettel fogadnak. Nagy az összefogás, de nem csak nálunk, az egész faluban. A gyönyörű templom mutatja, hogy milyen sok evangélikus lakott Csöngén. Különlegessége, hogy ha a bejáratnál szemben felnézünk, egy hosszú gerendát látunk, ami egyetlen hatalmas fából készült. Minden fokozatosan újul, szépül. Két gyülekezetet gondolok – itt és Ostffyasszonyfán –; a hívek eljárnak egymás nagyobb ünnepeire. Tizenhárom éve élek itt, Vas megyei vagyok. Alaposan ismerem a felnevelő tájat, minden rezdülését, az emberek örömet és bánatát.

Nagyon örülök, hogy hitoktató vagyok az általános iskolában, sőt az óvodában is. Akit tanítok, szinte mindenkit én kereszteltem. Jó látni a fölismerést az arcukon, mikor Istentől beszélnek.

Az óvoda Weöres Sándor nevét viseli. Az én nemzedékem az ő csodálatos verszenéjén nőtt fel, és ez kísért tovább egész életemben. Most én tanítom a gyermekemet, és mondhatom, kívülről fújja a zengő sorokat: „Őszi éjjel / izzik a galagonya / izzik a galagonya / ruhája. / Zúg a tüske, / szél szalad ide-oda, / reszket a galagonya / magába.”

Megnézzük a kertet. Az öreg akácfa kiszáradt törzsét: holtában is fenésége. Még van egy óra az indulásig, bemegyek az ódon-szép templomba. Hátul, a legszélső sorba ülök le én is, és töprengök a költőről. Milyen isteni ajándék Weöres Sándor! Nekünk, magyaroknak, ezt a csodálatos nyelvet beszélő keveseknek. És milyen tragédia, hogy a világ soha nem tudja meg, milyen fölfelé suhanó csillag élt közöttünk.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

■ OZSVÁTH SÁNDOR

Szülőhelyünk

Hivatalos iratokat, sárguló anyakönyveket böngészve pár évtizede „a születés helye” rubrikában atyánkfia még olyan érdekesen szép neveket találkoztam, mint Gyergyótekerőpatak, Hosszúmező vagy Pinkaminszent. Közéleti tájakról meg ilyenekben gyönyörködött, mint Hegyközcserés, Érpatak vagy Bihardancsháza. A mai harminc körüliek már csak szülőotthonos, kórház-as településen láthatták meg a napvilágot. Püspökladányban például még meg lehetett születni, de Sápon vagy Szerepen – mely utóbbi helységről pedig tudnivaló, hogy a világ közepe! – már nem.

Atyánkfia virágos jókedvében gyakran idézi meg így barátainak szatmári szülőfaluját: Szamoszegen születtem, szép színésznőt szerettem! (Ez ugyan egy szótaggal hosszabb, mint amaz, mármint a *Babitsé*, de úgy igaz, mint az – teszi még hozzá a tisztesség kedvéért.)

Az új évezred golyáinak már csupán néhány tucat városi címre kell gyermekeket hozni, diszpécserük regisztrációja is leegyszerűsödött, a számítógép leforduló ablakában meg jól elfér az a pár, nyelviileg sem túl bonyolult születési hely, csak rá kell klikkelni.

Vajon fél évszázad múlva korunk tudós kutatója milyen neveket talál majd a „születés helye” rubrikákban? S mi lenne akkor – tűnődik tovább atyánkfia –, ha újra bibliai időkkel élénk, mint úgy kétezer éve... Hova születhetne?

A Szamos vize

Kering atyánkfia a nagyvilágban – no nem a valóságban, csupán virtuálisan. Gyakran keresik a világhálón a föld legeludogottabb pontjairól tanácsot vagy segítséget kérve, s nem ritkán egyszerűen csak azért, hogy szót váltsanak vele. Levelet, képeplapot, fotót sűrűn kapott már eddig is, hol a clunyi apátságából, a Niagara vagy a Stonehenge mellől, hol csak innét a szomszédból, Erdélyből. A korral jár – intézte el ez idáig –, a kisvárosnyi tanítványseregéből néhányan még jó szívvel emlékeznek rá.

Ez az új keletű jelenség azonban... Egyre többen jelentkeznek olyanok, világhálunk különböző zugaiból, akik nagyobb létbiztonságot keresve rajzoltak ki innét, hon hagyva barátot, szerelme, szülét. De atyánkfia aggódva figyel az elbocsátó haza nemtörődöm-ségét is, az itt maradók fásultságát meg a hatalmasok kézlegyintéseit.

Egyszer őt is megkísértette a jobb, szabadabb, boldogabb világ ígérete, még úrfi korában, mikor először életében Nyugaton járt – Luzernben vagy Zürichben, már nem is emlékszik pontosan, de egy tó partján történt, annyi bizonyos –, és ottani magyarokkal találkozott. Gyözködtek, maradjon kint, állást is kínáltak egy színházban,

otthoni fizetésének majd' hússzorosát ajánlva, s hogy befogadják meg segítik. Annyira igéző és csábító volt mindez, hogy szinte beleszédült. De hát engem Szamos-vízzel kereszteltek! – villant egyszer csak agyába, elemi erővel, gyermekkorra óta kitörölhetetlenül, százszor megidézetten, s már mondta is, mint végső érvet. (A kis szatmári faluban, ahol született, akkoriban még az volt a szokás, hogy korral reggel a nagytiszteletű úr csónakba szállt, egy presbiter kíséretében a folyóközépig evezett, s a kis keresztelő-kancsót megmerítette a Szamosban.). Azóta sem bánta meg, hogy engedve e félig pogány, félig keresztény szokás vonzásának, hazajött.

Vannak-e manapság ily elemi vonzások? Igaz-e még, hogy: „Ki a Tisza vizét issza, vágyik annak szíve vissza”? Érvényes-e ma is *Veres Péter* szava: „Én nem mehetek el innen...”?

Éppen e mai, kitaláló haza körül keringnek atyánkfia gondolatai, meg *József Attila*, *Dsida* és *Márai* magyar-ságversein tűnődik, mikor lehullott ékezetű névvel érkezik újabb üzenet: küldene már néhány anyák napi verset-novellát a világ túlfelére, Új-Zélandba egy kis magyar kolóniának! Látjátok, feleim...

Külföldjáró

Kering az atyafi az utazási vásáron. Így, tavasszal, kedves időtöltése ez, tervezni a nyarat, gusztálni a kínálatot, összevetni a tavalyival, mérlegelni, szóba elegyedni ismerősökkel...

Nagyon rég kezdte a külföldjárt, kényszerűségből, még gyermekkorában: nyaranta pár hetet Erdélyben tölthetett a nagyszülőknél. Később, már diákként a Felvidéket járta, s '75-ben eljutott végre a Lajtán túra is, Ausztrián át egészen Rómáig, ötvendolláros utazási keretét huszonöt napra szépen elosztva, s láthatta mindazt, amiről addig csak könyvekben olvasott. Többnyire egyedül utazott, majd már „szervezetten”. Utóbb Hellász kék ege alá vágyott, s nemrég végre ez is megadatott!

Már harmadszor múltatta az időt ugyanott, egy kedves kis görög halászfaluban, szemben az Athosszal, élvezve a mediterrán táj derűjét, nyugalomát. A tengerpart esteiben hol egy olasz társaság bel cantója szól, hol meg osztrák nyugdíjasok Lehár-dala szállt, s a sétányon, éppen napnyugtakor, mindig megjelent egy skót úr, kockás szoknyában – előbb akkurátusan összeszerelte dudáját, majd néhány szép dallal örvendeztetette meg az alkalmi publikumot.

És akkor..., akkor megjöttek a mieink! Egy autóbusznyi középkorú, jól öltözött, láthatóan összeszokott társaság. Már első este letették a garast. Felhajtva az otthonról hozott aranytartalékok rázendítettek, amolyan kocsmái mesterdálnokok stílusban, ki tudja jobban túlordítani a másikat, azonnal elfojtva így minden egyéb hangbéli megnyilvánulást.

Ahol a magyar dal lecsapott, megszűnt az élet: az olaszok visszavonultak teraszaiukról, a skót úr zavarában továbbstájt, sógorok – reménytelennek látva a helyzetet – inkább táncolni mentek.

Második este már tematikus műsorral állt elő a sakálvokál: „Mint a mósus fenn a fán”-t meg amúri partizánokat énekeltek, végül egymást túlvöltve szól a bunkócska, teli tüdővel, a végén hosszan kitarva: „...segíííííts most!” Dagadt ám a büszkeségtől minden magyar kebel...

Kering atyánkfia az utazási nagyvásáron, kerülve a szokott iroda standját, s úgy határoz, idén inkább észak felé tájékozódik. Wittenberg és Heidelberg – már csak egykori stúdiumai miatt is – éppen kedve szerinti lenne, mikor megáll mellette pár tavalyi ismerős: „Szintén Németbe? Németbe?”

Irány Erdély, sóhajt atyánkfia, kezdjük az egészet előlről!

Szerzőnk Látjátok, feleim című kötetéből

FOTO: FENYVESI ROBERT

– Csöngéről az 1400-as évektől van írásos dokumentáció. A 19. század körül több mint ezren éltek itt, mostanra már csak négyszázötven fő a lakosok száma. Mint evangélikus település fontos szerepet töltött be. Ostffyasszonyfával közösen itt építettek először nagyon szép templomot. Apám negyven évig volt felügyelő, így a '45 utáni lelkészekkel mindennapos kapcsolatot tartott... Valamikor az emberek sokat szállítottak a sárvári cukorgyárnak; most inkább gabonaféléket természetnek és háziállatok tartanak. A két faluban evangélikus lelkész és katolikus plébános látja el a szolgálatot. Az iskola is közös: két tanterem van Csöngén, hat Ostffyasszonyfán. Egy-egy évfolyamban átlag tizenöt

Amy unokahúga keresett meg bennünket, s megígérte, ha rendbe hozzuk az épületet, ingyen megkapjuk a személyes tárgyakat. Mindent megpróbáltunk, pályáztunk, és sikerült teljesíteni az elvárásokat. Így került hozzánk Weöres Sándor és Károlyi Amy gyűjteménye, az írógéptől a lakáskulcsig, a több ezres dedikált könyvtár. Meg kell említenem a Petőfi Irodalmi Múzeum értő és önzetlen segítségét, nélkülük nem lett volna ilyen pontos és modern az összeállítás.

Majdnem mindennap jönnek látogatók, az ország minden tájáról. Főleg iskolai kirándulók szeptemberben és októberben. A szombathelyi tanárképző főiskola hallgatói minden évben egyhetes táborozáson vesznek részt. Az idén versíró versenyt hirdet-

Emlékpont

Projektzárás és emléktábla-avatás
a liceumban

▶ Diákszövetségi közgyűlés, uniós projektzárás, emléktábla-avatás és gála: ez volt a program május 28-án a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskolában.

Az egész szombat délutánt betöltő rendezvénysorozatot az *Audiovizuális emlékgyűjtés* elnevezésű, az Európai Unió támogatásával létrejött projekt záróalkalma nyitotta. A pályázat keretében – melyben Sopronban egyedülálló módon hat iskola is részt vett – a diákok interjúkat készítettek, melyek témája egy életút és ezen keresztül az 1945 utáni történelem egészen sajtóságos bemutatása volt, hozzájárulva ezzel a történelemoktatás élvezetesebbé, személyesebbé tételéhez, megújításához.

A liceumban az interjú elkészítését négy tanár felügyelte, koordinálta. Az ő irányításuk alatt működő csoportok (összesen mintegy harminc diák) ötven dokumentumfilmet forgattak körülbelül egy év alatt. A vágott felvételek legfeljebb negyvenpercesek lehetnek. Történelemtanárként Kozák Viola, Kaposi László, dr. Németh László, rajz- és vizuáliskultúra-tanárként pedig Soltráné Sebestyén Anna vett részt a projektben.

Az interjú elkészítése előtt felkészítő alkalmakat szerveztek: ezek során a diákok megismerkedhettek azzal a történelmi háttérrel, amelyre a riportalany utal majd, amelyről beszél, illetve elsajátíthatják a képszerszerzéssel, a kamerakezeléssel, valamint a riporteri magatartással kapcsolatos alapvető tudnivalókat. Azokat, akik vállalták, hogy elmesélik élettörténetüket, a felvételt megelőzően beszélgetésre hívták: így sem a személy, sem az általa elbeszélte életút nem volt ismeretlen a felvétel napján.

A projektzáró alkalmon szép számmal megjelentek az interjúalanyok, de természetesen jelen voltak a projektben részt vevő diákok és tanáraik is. A megszólalók között találhattunk írókat, költőket, rendszerváltót, akadémiakust, tanárt, kitelepített...

Tölli Balázs igazgató köszöntőjében hangsúlyozta: reményesség szerint nem ér véget ez a projekt, az emlékgyűjtő munkának folytatódnia kell, hiszen az átélt, megtapasztalt esemény elbeszélése rendkívül fontos, elsődleges történelmi forrás. Az iskolának pedig éppen ez a feladata: legyen kész összegyűjteni és továbbadni a kultúra értékeit, s ezt úgy érheti el, hogy a korábbi nemzedékek tapasztalatait rögzíti, majd akár tanórákon, akár az interneten keresztül egyrészt saját diákjai, másrészt más iskolák tanulói részére rendelkezésre bocsátja. Az igazgató szavait követően a projektben munkálkodó tanárok foglalták össze néhány szóban a gondolataikat, majd átadták a – vágott – felvételeket tartalmazó lemezeket a résztvevőknek.

„Néhány interjú során természetes felszakadtak régi sebek is. Nehéz átadni az érzéseket, élményeket az ifúságnak: igazi, nagy erőpróba volt ez a folyamat” – mondta Kaposi László. „A diákok és a megszólalók között kialakult kapcsolat, a generációk ilyen találkozási pontja volt számunkra is. Talán lehetett volna több idő a beszélgetésre, szorított minket a pályázati határidő, sok interjút kellett elkészíteni, de ez a probléma megoldható a jövőben” – fogalmazott Soltráné Sebestyén Anna. Dr. Németh László kiemelte: „Fő célunk nem a nagy nevek megkeresése, a híres emberek felkérése, megtalálása volt – bár készítettünk interjút *Durray Miklóssal*, *Várszegi Asztrikkal* is –, inkább olyan alanyokat kerestünk, akik valamilyen módon kötődnek a liceumhoz.”

Krutzler Helga a diákok nevében mondott köszönetet mindazoknak, akik vállalták, hogy elmesélik életüket kamera előtt is. Felejtethetetlen élmény volt számunkra, hogy az érzéseket, a valóban átélt eseményeket elbeszéltek nekik. Remélik, hogy nincs vége az elkezdett munkának, és tovább folytatódik majd az interjúkészítés, a történelmi szemtanúk felkutatása.

A Soproni Liceumi Diákszövetség közgyűlése után emléktáblát avattak az iskola udvarán. *Makoviczky Dusánnak*, *Lev Tolsztoj* háziorvosának és titkárnak emlékért őrző a kétnyelvű, szlovák–magyar emléktábla. „Nem felejtethetjük el a liceum szlovák hagyományát – hiszen a Felvidékről számos evangélikus diák érkezett az intézménybe a magyar és a német kultúra elsajátítására, hogy hazatérve ezzel a tudással is gazdagíthassa a szlovák értelmiséget” – mondta Tölli Balázs.

Makoviczky Dusán – mint orvos és titkár – a testre és a lélekre is gondolt. Naplójába lejegyezte a Tolsztoj és közte zajló beszélgetéseket. A magyar nyelvre is lefordított naplóból *Fehér Balázs* licista diák olvasott fel részleteket.

A Tolsztoj-titkár emléktáblája emlékeztet bennünket arra, hogy nemcsak önmagunkért, hanem másokért és értékeinkért is felelősséget viselünk – zárta gondolatait az igazgató.

■ TÓTH CSEPERKE

FOTÓ: POOR PÉTER

„A kottafejek mögött ott rejtőzik a Mindenható”

Beszélgetés Kaposi Gergellyel

▶ **Kaposi Gergely** karmester 1965-ben született Budapesten, tanulmányait karmesteri szakon a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte. 1990-ben a Magyar Állami Operaház tagja lett. 2008 szeptemberétől a Győri Nemzeti Színház zeneigazgatói posztját tölti be. Négy gyermek édesapja.

– Karmester, könyvíró, énekkari tag és énekkarszervező, pedagógus, az operát népszerűsítő előadások beszélgetőpartnere. *Polihisztóri életműve* két város: Győr és Budapest között zajlik. *Úgy tűnik, beosztja idejét.*

– Három éve vagyok Győrben zeneigazgató, s számomra e rövid időszak folyamatos tanulással telt el. Úgy bizony, az idő szűkösön áll rendelkezésemre, amellet, hogy vezetői feladatokat is ellátok, gyakorolnom is nagyon sokat kell, s ekkor még népes családomat nem is említettem. Pedig számomra ők a legfontosabbak.

Nekem is meg kellett tanulni, hogyan különböztessem meg a lényegest a kevésbé fontostól, hogyan osszam be optimálisan a napomat. Minden este „lelő” készítek, átgondolom, mit csináltam aznap jól, s mit kellett volna másképpen tenni. A fontos feladatok mellett a kétlaki élet is időigényes, családommal hét éve a fővárosból kiköltöztem Zsámbékre. A két város között szántott kilométer a távolság, de a közlekedéssel elégedett lehetek, az első közlekedési lámpa Győrben van. Új helyemen a színészházban is van egy kis lakásom, de az életem inkább a színházban zajlik.

– Egy vérbeli pesti srác egy csendesebb városba került. Szakmailag és emberileg is profittált a váltásból?

– Minden bizonnyal jómagam is érettebb lettem, de személyiségem többet fejlődött e három év alatt, mint a korábbi húsz évben együttvéve. A zenei vezetői munkája univerzális, rengeteget dirigálhatok, ez a lehetőség Budapesten lényegesen korlátozottabb volt. Akiket Pesten sokat foglalkoztatnak, azok is jóval kevesebbet vannak a pulpiton, mint én. Ráadásul egy jó hangulatú együttesbe kerültem, ahol, mint már említettem, magam is sokat tanulok. Egyben remélem, hogy nem csak számomra volt hasznos az időszak, mások is tanultak tőlem.

– Az életművét tekintve mindenütt az emberi hang kerül előtérbe, ez viszont elég széles skálán található: opera, operett, musical, gregorián, oratorikus művek szerepelnek repertoárján.

– Az élet hozta így. Amikor elvégeztem a karmesterképzőt, az Operába kerültem kor-

repetitornak. Közel kerültem az énekes műfajhoz, amit egyre jobban megszerettem. A felsoroltak közül kiemelem a kóruséneklést, amely mindig jelen volt életemben, még az általános iskolában *ifjabb Sapszon Ferenc* ültette el bennem az együtt alkotás szeretetét. Később templomi kórusokban énekeltem, majd tanulmányaim befejezése után magam is vezettem egyházi énekkart.

Talán furcsán hangzik, de egy amatőr együttessel és a híres énekesekkel való foglalkozásban számos hasonló vonás van; ha a szintek különböznek is, meg kell találni a közös nevezőt, s a megoldás kulcsa is nemegyszer azonos.

– Széles körű pedagógiai munkát végez: korrepetitorként nagyon szerették, kórusvezetőként is sokat tett a *Budapesti kórus feltámasztásában*, s *Kórusépítés címmel szakkönyvet is kiadott. Hogyan fogalmazná meg ars poeticáját?*

– Mint említettem, két évtizede csinálom e mesterséget, de a súlypontok mindig máshol voltak. Amikor amatőr énekkarral kezdtem el dolgozni, diplomás létemre gyakorlatilag e területen mégis kezdőnek számítottam. Az énekkar tagjai nem tanultak zeneelméletet, de éltek-haltak a muzsikáért. Bensőséges kapcsolat alakult ki a *Wekerle-telepi Munkás Szent József kórus*sal, s én lettem gazdagabb. Rájöttem a pedagógia fortélyaira, amiket később máshol is tudtam hasznosítani. Tízévi munka után egy koncertre készítettem fel a kórust, s a megmérettetésekor rossz napot fogtam ki, elment a kedvem az egésztől. A kórus ennek ellenére kiválóan szóllat meg, rájöttem, hogy korábbi munkámat a borús hangulatom sem tudta feledtetni. Megértettem, hogy a felkészítő iparosokon több múlik, mint egy „sztárkarmesteren”, akinek már csak csiszolgatnia kell a kész alkotást.

2006-ban a *Budapesti kórus* vezetését pályáztam meg sikerrel. Nagy múltú együttes volt, gazdag repertoárral. De a fénycsík mellett észre kellett venni az árnyakat is, a tagság előregedett, s nagy szervezési és emberi munkát igényelt az új fiatalok integrálása. A két kórusal gyakorlatilag egy időben foglalkoztam, és saját bőrömmön tapasztaltam, hogy míg egy zenész nagyjából kétszer kapja a hangszert, addig a karnagynak saját magának kell felépítenie az instrumentumot. Főleg a hangképzéstől függ, hogyan szólal meg a nagy mű.

– A *Wekerle-telep*, Kós Károly alkotása a közösségépítés

szép példája. *A kórusban is él ez a közösségi szellem?*

– Mindenképpen, a közösségi lét minden amatőr kórus éltető eleme. Ez meghatározó

A SZERZŐ FELVÉTELE

za a velük folytatott munka hangulatát is. Amíg egy professzionális együttes minden művet legjobb tudása szerint ad elő, az egyéni ízlés fel sem vetődik, egy amatőr énekkarnál az érzelmi faktor nagyon erős motiváló elem, és csak óvatosan választható olyan mű, amelyik elűt az érdeklődésüktől. Fontos, hogy érezzék a vezető szeretetét, s hogy odafigyelnek hétköznapi problémáikra. Nagy türelemre van szükség, és ha az instrukciónak nem volt fogantaja, többször kell elismételni, emellett hang nélkül.

– *Egyszer azt nyilatkozta, hogy első zenei élményeit édesapja lemezgyűjteményéből merítette, valamint felesége is zeneész. A muzsika szeretete négy gyermekét is megérintette?*

– Mindenképpen. Fiam jelenleg a franciaországi tized-i közösségben tölt fél évet. Nagyon szépen csellózott, de a tudás nem járt kiemelkedő szorgalommal. Most egyremásra kér tőlem kottákat, úgy tűnik, beért a korábbi nevelés. Két lányom a világ egyik legkiválóbb zenei intézményébe, a Kodály Zoltán Kórusiskolába jár. A legkisebb lányom rendkívül ügyes zongorista, szeret lemezeket hallgatni, s együtt játssza a dallamot a hangszereim. Mind a gyerekek jövője talány még, de úgy érzem, mindenképpen zeneszerető emberek válnak belőlük.

– *Úgy tűnik, Győrben is megtapasztalhatták pedagógusi vénáját, egy opera bemutatását több előadás is megelőzi.*

– Nem biztos, hogy a „pedagógusi” jelző hüen tükrözi szándékaimat. Inkább a „hívás” szót használnám. Érdekes társadalom a művészeké. Sokan úgy tartják, hogy mindenképpen járjon át a zene szelleme, s a pillanat varázsa adja az igazi katarzist. Én viszont másféleképpen látom, véleményem szerint *Shakespeare-t* is jobban megértjük, ha tudunk angolul, és ismerjük a kort, amelyben alkotott. A művészetnek van egy olyan metafizikai része, amit nem lehet a racionalitás talaján megragadni. Viszont ezt olyan eszközök fejezik ki, amelyek igenis logikusak, racionálisak, s amelyekre ha ráirányítjuk a figyelmet, köze-

lebb kerülünk az „irracionalisnak” mondott mű lényegéhez. Talán egy kicsit bonyolult fogalmaztam, de ezekkel az előadásokkal egyetlenegy szimpla célt van: hogy a közönséget értővé formáljam, és beavassam a zene kulisszatitkaiba.

Közhangként halljuk nap mint nap, hogy az átlagműveltség drasztikusan csökken. Kötelességünk, hogy e tendenciát megfordítsuk, minden lehetőséget meg kell ragadni, hogy az embereket bevezethessük a színházba. A kultúra nem lehet egy szűk réteg luxusa, a kultúra az ember kiteljesedésének majdnem nélkülözhetetlen eszköze.

– *Nemrég mutatták be az „operák operáját” nagy sikerrel Győrben. Ugyancsak hosszú előkészület előzte meg a premiért.*

– A *Don Giovanni* az operairodalom egyik monumentális alkotása. Szerettük volna, ha a közönség „ráhangolódik” a műre, nyitányként kiagyalta az „egy év Mozart” sorozatot, ahol megismerhették a zeneköltő életét, egy szimfonikus koncert keretein belül pedig bepillanthattak műhelyének fortélyaira. *Földes Imrét*, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanárát is megnyertük az ügynek, értékes előadásával színesítette a győri közönség Mozartról kialakított képét. *Bali János* karmester és matematikus a mozaik zene matematikájába avatta be a hallgatókat, s természetesen az *Amadeus* című film is szóba került.

– *Őn az egyházzene elkötelezett híve. Hogyan tudja befolyásolni a közönséget, hogy ne csak zeneművet, hanem lélekemelő alkotást is lásson?*

– Kérdése egy emléket idéz fel bennem. *Bach János-passióját* hallgattam még diákkoromban a Zeneakadémián, *Peter Schreier* dirigálta. Nem tudom, hogy a német művész hisz-e Istenben, de művésze katarzistikus élményt nyújtott. Amikor a szünetben lenéztem a kakasülőről, úgy tűnt, hogy a széksorok az átjárókkal egy keresztet rajzolnak ki. Talán beleképzeltem, de felismerembe közrejátszhatott a hangverseny páratlan hangulata...

Az egyházzenei művek átgondolt előadása mindig hivatással van a hallgatóságra is, s ebben az előadó felelőssége is megmutatkozik. Ha a művész keresztény szellemiségben és hitben él, a meggyőződése át sugárzik a hallgatóságra, s akinek szemé-füle van rá, az észre is veszi.

Hívó emberként és zenészként fontosnak tartom, hogy minden tevékenységünkben megjelöljük a Teremtő jelenlétét. Az egyházzenei művek előadása számomra mindig csoda, hisz tudom, hogy a száraz kottafejek mögött ott rejtőzik a Mindenható.

■ CSERMÁK ZOLTÁN

Közös vár

■ JÁSDI ISTVÁN

Kedvelem az ilyen szépen égetett vörös téglából épült házakat. Kettő közülük párhuzamos a Remetei úttal. Téglalap alapú hasábok sátozottól, a két emelet ablakosai szabályosan tagolják a homlokzatokat. Sem többet, sem kevesebbet nem akarnak mondani, mint amik: házak, ahol emberek laknak. Körülöttük évszázados tölgyek vetnek árnyékot a nagy hűvösölgyi kertre. Emberi lépték.

A harmadik épület pontosan közöttük alig különbözik a kettőtől, de merőleges az útra. A sátozottó így mintegy timpanonként ül rajta. Ház. Az Isten háza. A homlokzat fake-resztye inkább csak megerősítése a ténynek. A Magyarországi Evangélikus Egyház Szeretetháza.

Kelenföldön, a Deák téren, Pécssett a Dischka Győző utcában, a Bécsi kapu téren – a nagyon konzolidált és igencsak polgári gyülekezetekben minden héten hallottunk róla. Az adományok gyűjtésénél. Már ha voltunk templomban. Most itt lakunk pontosan fölötté a dombtetőn. Rálátunk az ablakból.

Most is ritkán megyünk el a vasárnapi istentiszteletre. Akkor sem azért, mert úgy gondoljuk, hogy az Istennek szüksége lenne ránk. Sokkal inkább valami miatt, amibe bele születünk. A Bécsi kapu téren jó érzés együtt énekelni az egyenként többnyire ismeretlen budai polgárokkal, akikről így ismeretlenül is tudom körülbelül, milyen lakásban lakhatnak, hogyan beszélnek a gyerekeikkel vagy a szüleikkel, és mit tartanak fontosnak az életben. Jó érzés ismereni legalább nagyjából a liturgiát, a közös imákat, hitvallást, énekelni az *Erős vár a mi Istenünket* vagy a *Himnusz*t, hallgatni az időnként hosszúra nyúló prédikációkat, adakozni, fogadni az áldást és kezét fogni a lelkészsel a kijáratnál.

Szóval Remetéről, a dombtetőről is inkább a budai Várba járunk, mint a szeretetház kápolnájába. A szeretetházból időnként Down-kórosok és nyomorékok jönnek ki egy fagyira a buszvégállomás cukrászdájába. Tartunk tőlük. Megzavarják polgári közérzetünket. A normalitás bajnokai vagyunk. *Horti Mari* szerint – aki pszichiáter – ez is kóros. Az abszolút normalitásunk, amire büszkék vagyunk.

Aztán egyszer mégis elmegyünk a hűvösölgyi istentiszteletre. Mert toleránsak vagyunk. A normalitás részeként.

A kápolna bal oldali széksoraiban gyülekeznek az érkezők. Bizalomgerjesztő arcok, fiatalok, idősebbek, családok, mint Kelenföldön vagy a budavári gyülekezetben. Talán nem olyan jól öltözöttek. Fiatal család érkezik. Szép szóke, nagyon csinosan öltözött mama, elegáns, magas fiatalember, csillogó szemű, hatévesforma kislány. Gesztikulálnak egymásra figyelve, a mi sorunk szélére ülnek, hogy onnan láthassák a szószéket – siketnémák.

Marival lopva egymásra nézünk – gyakoroljuk a toleranciát. Aztán kopogó, fehér botalt középkorú vak pár ül elénk. Kinyílik hátul a kétszárnyú ajtó, és az oltárral szemben a középső sorban bevonulnak a szeretetházaiak. Down-kórosok, csurgó nyálukat törölgető fogyatékosok. Az egyiknek – törekeny kislány, könnyű, kék virágos ruhában – arca nincs. Közöttük jönnek az ápolók is. Karban hozzák, kocsiban tolják a járásra

képteleneket. Egyik-másik ápoló kocsit tol. Az arc nélküli lány is. A fiú a kocsiban jó arc. Húszéves lehet. A teste csak öt. *Hyeronimus Bosch*. A bevonulók rendben, rutinosan foglalnak helyet a jobb oldali sorokban. A kocsiban ülők a középső sort foglalják el. Lehet, hogy ez nekem sok lesz.

Az istentisztelet ugyanúgy zajlik, mint máshol. Pünkösöd. „Jövel, Szentlélek Úristen, / Töltsd be szíveinket...” A 11. századi antifónából hozzánk származott éneket harmóniumon kíséri az önkéntes kántor. A kápolnának orgonája sincsen, a harmónium hangja pedig csak irányítja a dallamot, arra nem képes, hogy elfedje a hamisságokat.

A vak pár nagyon szépen énekel, hangjuk vezeti a gyülekezetet. Ők a szeretetházaiak jelenlétét csak egy-egy feltörő artikulálatlan hangból érzékelhetik. Mellettem a jobb oldal szélső székén ősz hajú, Down-szindrómás férfi ül. Jól öltözött, szépen énekel, láthatólag kívülről ismeri a liturgiát.

Azt mondják, a downosok kedvesek. Buták, de jó természetűek. Nem öregszenek meg, meghalnak fiatalon. A mellettem ülő lehet vagy ötvenéves. Az életét bizonyára itt töltötte a szeretetházban. Mellette hasonló kislány próbálja követni a dallamot. Áhítattal, de bizonytalanul. Időnként rajongással néz fel az idősebbre. Bűnvallás: együtt mondjuk, hogy gyómon, hogy vétkeztem...

Egy sorral mögöttük az arc nélküli lány ül. Csillogó barna hajából gyönyörű égszínkék szem világít. Mellette a kocsiban a jóképű fiatalember. Nem engedik el egymás tekintetét. Szerelmeseik.

Aztán kegyelemhirdetés, igeolvadás... Előttem a sor szélén ápolónő ül. Jobbra tőle fiatal Down-szindrómás fiú, középen kocsiban debil kislány. A nőnek mindkét keze foglalt, balját a kislány szorongatja, jobbját a fiú simogatja. Hitvallás: „Hiszek egy Istenben...” Együtt mondjuk. Aki tudja. A süketek az énekeskönyvből követik az

énekek szövegét, a *Hiszekegyet* kívülről mondják. A kislány halló lehet, mert szépen artikulál: „Hiszek a Jézus Krisztusban...”

Az ige hirdetés a Szentlélek eljöveteleiről talán kicsit rövidebb, mint más hol. Bonyolult is a Szentlélek eljöveteleiről vagy a Szentháromságának a teológiája. Ha én sem mindig értem. Mit érhetnek ebből a downosok, mit lehet ebből szájról leolvasni? Persze, ha vetíthetnék a falra a szöveget, mint a tihanyi apátság templomban szokták. Igaz, ott is csak az énekeket. Mi a közös élmény a szertartásban a süketek és a vakok számára? Párhuza-

mos világokban élnek? Soha nem találkozhatnak? Nem annyira filozófiai probléma. Sokkal inkább fizikai. A vakok is tárgyai a fénytörésnek, amit soha nem érzékelnek. A süketek számára a hangtan? Mi lehet számunkra kulcsra zárt világukban? És mit rejthet egy ilyen korán megöregedett, járásra képtelen kis test? *Visszamaradtok? Vagy ott van közöttük egy Homérosz? Milton? Beethoven? Stephen Hawking?*

Azért a vakok miatt szeretném, ha itt nem a kis harmónium, hanem legalább a Deák téri templom nagy orgonája szólna, a süketek miatt hiányoznak a puritán téréből a gótika égbé nyúló, színes ólomüveg ablakai, a barokk csavart arany oszlopai. Hiányzik a *Pietà*, *Caravaggio* és *Tiepolo*. Vagy legalább a kelenföldi templom *Székely Bertalan* festette oltárképe. Most szeretném a közös élmény miatt a füstölőt, amelyet régen kiiktattak már a katolikus szertartásokból is. A tömjént és a mirhát a jeruzsálemi Szent Sír-templomból, amelynek legnagyobb részén görögök és örmények osztoznak.

A fiatal lelkész észreveszi a fáradságot a gyülekezetben. Befelejezi a prédikációt. Úrvacsoravétel: „Krisztus Isten báránya... Járuljatok az Úr szent asztalához!” Egyszerre érnék az oltárhoz a vak párral, a süketnéma szülőkel és a downos úrral. „Egyétek és vegyétek! Ez a Jézus Krisztus teste, érettek adatott. Ez az ő vére...” Most egymás mellett állunk, vállaink összeérnek. Nyelvünkre egyformán tapad az ostya, egyformán érezzük a bor ízét.

Az ároni áldást is együtt fogadjuk felállva. Aki tud állni. A záróének után először a szeretetházaiak vonulnak ki. Mosolyognak rám. Szeretet feltétel nélkül. Most veszem csak észre, hogy elmúlt belőlem a feszültség. Az érzelmi fogyatékok? Körülöttem ápolók és egészségesekek – fogyatékosok és a normalitás betegek – ugyanolyanok, mint én vagyok. Majdnem.

Érkezési oldal

■ RUSZNÁK EMESE

Mondják: „Az út a vándor otthona...” Nekem mindig kicsit ambivalens érzéseim voltak ezzel a mondással kapcsolatban. Én nagyon szeretek utazni. Sőt úgy gondolom, hogy utazás nélkül sem magunkat, sem a körülöttünk lévő világot nem ismerhetjük meg rendesen. Mi több, hiszem és vallom, hogy valójában születésünktől halálunkig, sőt még azon túl is „utazunk”, míg el nem érjük a végső, nagy célt.

De mindezen már-már talán kicsit közhelyesen is tűnő igazságok ellenére – vagy talán éppen miattuk – egyre szilárdabban meg vagyok győződve róla, hogy bizony útközben is szükségünk van „megállókra”. Olyan „helyekre”, helyzetekre, pillanatokra, találkozásokra, ahol és amikor, ha csak kis időre is, de végre úgy érezhetjük, hogy megérkeztünk. Hogy innen, erről a helyről, ebből a helyzetből most jó darabig biztosan nem szeretnénk tovább menni. Olykor csak azért, mert biztonságban, otthon vagy egyszerűen csak jól érezzük benne magunkat. Mások azért, mert – ugyan legtöbbször még magunknak sem merjük bevallani, esetleg elhinni, vagy csak az adott pillanatban épp nem tudjuk rendesen megfogalmazni – valahol legbelül csalhatatlannul érezzük, hogy talátnak valami igazán fontosat. Megegyik, hogy olyasvalamit, amiről azt sem tudtuk, hogy létezik, vagy épp valami olyan dolgot, amelyet már régóta kerestünk, de eddig nem sikerült rájöttünk, hol lehetünk rá.

Én – hálá érte a Fennvalónak – már számtalan ilyen „megérkezésélményt” élhettem át. Ha azonban most ezek mindegyikéről mesélnék, ez az írás *Háború és béke* hosszúságúra dagadna. Ezért inkább csak néhány ilyen helyet mutatnék meg, a teljes igénye nélkül. Helyesebben néhány hangos vagy épp kimerített felvételt a saját megállómiról, megérkezéseim fontos pillanatairól.

Az egyik ilyen pillanatfelvétel egy hétszáz kilométernél is hosszabb út megtétele után készült Erdélyben. Tisztán látszik rajta, ahogy amikor kiszállunk a buszból, az egyik helybéli srác látva, hogy végre megérkeztem, annyira megörül, hogy összes székely temperamentumát beleadva nekiiramodik, hogy megöleljen... Csak egy a baj. Ő nagyjából ötször akkora, mint én, ráadásul körülbelül tízszer akkora lendülettel közeledik felém, mint amekkorával én – tunya pesti létemre – várnám... És majd elfelejtettem: mindketten kerek székben – vagy ahogy arafelé mondják, tolószekekben – ülünk... A végkifejlet mindenki számára egyértelmű... És valóban. Pár pillanat múlva mindketten a kocsink mellett a földön, egymással összegabalyodva, a hirtelen eséstől kicsit meglepődve keressük saját testrészeinket, miközben a röhögéstől fulladozva konstatáljuk, hogy talán kicsit lassabban is megközelíthetett volna.

Tomporom sajtása sem bizonytalanít el egy pillanatra sem abban, hogy megérkeztem.

Más év, más szereplők, másik kép. Ezúttal egy óriási buliba csöppenünk. Épp most roptunk egy fergeteges rockyt a kedvenc számunkra, és most jön a lassú. Mindenki megtalálja a párját, és hozzábújik. Csak nekem nincs kihez bújnom. Így aztán a parkett szélére állok, és kicsit lógó orral figyelem a többieket. Már éppen „jól beleme-

legednék” a szomorkodásba – mondván, úgysem lesz soha olyan, akihez bújhatok, még kevésbé olyan, aki hozzám bújna –, amikor a srác, akivel az imént rockyztam, észrevesz. Odajön a feleségével – akivel nem mellesleg szintén igen jóban vagyunk –, és hármasban olyat lassúunk, hogy... nos, arra nincs is szó... (Azóta se tudom elfelejteni, pedig ez a „kép” már elég régen „készült”). A megérkezés mindenesetre itt sem kétséges.

A következő „képet” egy zsúfolásig telt templomban „csináltam” az egyik passió-előadón Győrben. Azt a pillanatot örökíti meg, amikor az egyik kedves teológus barátom tizenkilenc évesen – abban a korban, amikor az emberek általában még simán belefértnek az „ezek a mai értékesített fiatalok” kategóriába – a szószéken áll, és saját gyülekezetében prédikál. Pár perc múlva azonban megtörténik a baj. Ránéz édesanyjára, és onnantól kezdve már csak saját patakzó könnyeinek függönyén keresztül látja a papírját. Lassan a hallgatóság soraiban is előkerülnek a zsebkendők. Valószínűleg azért, mert megindító, mennyire fontosak neki a gyökerei.

Nekünk pedig, akik már talán nem is vagyunk annyira kívüllalók (hallottunk ezt-azt a küzdelmeiről), még nagyobb élmény látni, hogy mégis úgy prédikál, hogy mindenki számára nyilvánvaló, hogy most itt, ebben a pillanatban valami igazán különleges dolog történik. Jelen van Valaki, akit senki sem lát, de mindenki érez. Valaki, akinek a jelenlétében – ha azt igazán fel tudjuk fogni, át tudjuk érezni –, nincs és nem is lehet más választásunk, mint a lába elé tenni összes terhünket, hibánkat, gyengeségünket, bűnünket, zokogva térdre rogyini és kegyelmében bízva, megerősítő szeretetéből és bizalmából erőt merítve igyekezni, szolgálni neki.

Én is érzem *őt*. Tudom, hogy ez történik. A szószéken álló srácban és bennünk, gyülekezetben egyaránt. Itt van, és várja, hogy felismerjük. Ha pedig ő itt van, én mi mást érezhetnék, mint hogy megérkeztem?

Az utolsó kép, amelyet most megmutatok, a nagy magyar Alföldön készült egy csillagfényes éjszaka, beszélgetés közben. Vakum abban a pillanatban villan, amikor barátnőm – aki nem sokkal korábban hősiiesen végighallgatta az arról szóló cikkemet, hogy Krisztussal legkönnyebben egymásban találkozhatunk, hogy ő várja a találkozást – azt hallja kiszaladni a számon a beszélgetés hevében, hogy a *főnök* azért nincs mindig tapintható közelségben. Nem foghatod meg a kezét. De megölel, és azt mondja, hogy így mindig hozzábújhatok. Talán felesleges is mondanom, akkor is úgy éreztem, hogy megérkeztem.

Szívem szerint még sokáig mutogatnám a „képeimet”, de csak néhányat ígértem. Azt hiszem, mára ennyi elég. Meg ne und, kedves Olvasó! És persze azt is tudom, hogy ez mind csak egy-egy megállóhely. A végleges megérkezésig, remélem, még sok-sok „fotót” készíthetek.

Mindenki más okból, más céllal és főleg más háttérrel készít képet. De szerintem – azon túl, hogy az ilyen „fotók” szereplői és készítői között ki alakul valami olyan kötelék, amelyet semmilyen erő nem szakíthat el – már csak azért is fontosak lehetnek az effajta megállóhelyek és a róluk készült „fotók”, mert segítségükkel talán az úton is jobban boldogulunk, és ha egyszer végre tényleg megérkezünk, talán elszámolni is könnyebb lesz.

Jó fotózást mindenkinek!

„Szabadságra vagytok elhíva” (Gal 5,13)

Délen

► Folytatás az 1. oldalról

Már második ízben élvezheték a déliek Ónodi Szabolcsnak, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatójának, kollégáinak és a bonyhádi evangélikus gyülekezetnek a vendégszeretétét.

Aradi György kerületi missziói lelkész köszöntése után Friedrich Schuster dékán adta át a bajor evangélikus egyház üdvözlését, majd Gáncs Péter püspök lépett a mikrofonhoz. A Déli Egyház-

tott át oklevelet annak a Bors kutyának, aki Hack Jánost segíti hűséges társként a mindennapokban. (Az oklevél mellé természetesen egy jelentős méretű csont is járt...)

A kerületi missziói nap központi igei mottója – „Szabadságra vagytok elhíva” (Gal 5,13) – Bonyhádon (a gyermeknap apropóján) egy másik üzenettel is kiegészült: „A gyermekek szabadok.” Ez a Máté evangéliumából származó gondolat és a hozzá kötődő jézusi történet

kább a hallgatóságban a nap üzenete. Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő a Döbrentey Ildikó – Levente Péter művész házaspárt kérdezte életéről, hitéről, Istenhez fűződő kapcsolatáról. A beszélgetés alatt Ildikó – hitvallásként – több ízben is olvasott fel részleteket a Luther, a Szent Gellért és az Ekho Kiadó közös gondozásában 2009-ben megjelent, *Beszélgétek az Úrral* című imádságos-könyvből.

A délelőtti utolsó eseménye a 2005 óta minden esztendőben kiosztott kerületi díjak átadása volt. (Az idei hűségremeseket, Tessedik-díjakokat és emléklappal jutalmazottakat legutóbbi, május 29-ei lapszámának 8–9. oldalán mutatta be az *Evangelikus Élet*.)

Az ebéd utáni csoportos beszélgetések igen széles téma-választékot kínáltak, így mindenki találhatott érdeklődésének vagy épp aktuális lelkiállapotának megfelelő szekciót.

Ahogy a csoportok elnevezései is kezdődtek, *Szabadon...* volt lehetőség például imádságos elcsendesésre B. Pintér Márta lelkész vezetésével. (Ebben a szekcióban a különböző missziói munkák bemutatása is újabb és újabb imatémával szolgált.)

Akik néhai Ordass Lajos püspökről és püspöktől szeretnék volna tanulni, azok ezt most id. dr. Hafenschner Károly tanulmányának segítségével tehették meg. Mivel az Ordass-emléklappal kitüntetett nyugalmazott professzor – egészségi okok miatt – nem tudta vállalni a bonyhádi utazást, Ordass Lajos, az *Imádkozó püspök* című dolgozatát Ribár János esperes olvasta fel, aki hetilapunknak elmondta, hogy a jelenlévők nemcsak a

Közel hasonló élen érdeklődés övezte a *Szabadságra vagytok elhíva az anyagi felelősségvállalás tekintetében* című előadást, amelynek témáját két főelőadóval, kétféle megközelítésből vehették górcső alá az érdeklődők. A Budapest-Deák téri gyülekezet felügyelő dr. Solyom Jenő professzor és Gáncs Péter szekciójában inkább gyakorlati oldalról közelítették meg a kérdést. Számba vették, hogy az anyagi forrásokat tekintve milyen lehetőségei vannak a gyülekezeteknek, s hogy – például – az egyházfenntartói járulékot milyen módon gyűjtik be a teremben lévők egyházközsegeiben. Dr. Frenyó V. László professzor (pestújhegyi presbiter) előadásában inkább elméleti síkon, azon belül is az igei alapokat vizsgálva járta körül a témával összefüggő kérdéseket.

Továbbgondolásra készített hittudományi egyetemünk rektorának vetített képes előadása, amely az egyházon belüli közösségépítésre fókuszált. Mely személyekkel a legnehezebb közösséget építeni? Min múlik a közösségépítés? És egyáltalán mi a célja? – többek között ezekre a kérdésekre keresték együtt a választ a dr. Szabó Lajos köré telepedők.

A bonyhádi gyülekezeti ifjúság – Aradi András lelkész vezetésével – énekel és zenével dicsőítette az Istent, miként a missziói nap kezdetén a Kecske-méti Pál dirigálta Kiskőrösi Evangélikus Fúvószenekar. A bibliai üzenetek képi megjelenítésének érvényességéről Szi-ta István, Ordass-emléklappal kitüntetett evangélikus lelkész, képzőművész győzhette meg a jelenlévőket: az Atlétikai Centrum oldalsó falán kiállított képei, majd pedig

FOTÓ: MÁTÉ REKA

mekségre és gyermekáldásra című csoportos beszélgetés nagyon „családiasra” sikeredett, jóllehet Balogh Márta, a január végén Piliscsában megtartott várandóshétvége egyik szervezője sok-sok praktikus tanáccsal várta nemcsak a jelenlegi, de a volt vagy leendő kismamákat és párjukat is.

Gáncs Péter püspök záróáldását követte a bevezetőben említett „lufieregetés”. Am a missziói nap résztvevői számára e játékos-látványos záróakkord valójában az együvé tartozás felemelő érzésének ismételt megtapasztalása volt.

■ BODAZS

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Bors kutya „átveszi” az oklevéllel járó jutalomcsontot

kerület lelkészi vezetője utalt arra, hogy a nap perselypénze ezúttal az evangélikus vakmisszió támogatását szolgálja. Az elnök-püspök be is mu-

szolgált Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes igei alapozásának kiindulópontjával. *Mint a madár fenn az égen* című összeállításukban cigány

FOTÓ: BODA ZSUZSA

A Déli Egyházkerület kitüntetettjei

tatta az e misszió képviselőiben jelen lévő Hack Jánost, valamint Szluka Lídiát, aki a nap során gyönyörű énekhangjával többször is elkápráztatta a mintegy ezer résztve-

költők szabadságról szóló gyermekverseivel, illetve énekükkel tettek biznyságot a Sárszentlőrinci Evangélikus Egyházközsege cigánymissziójának fiataljai. A Bakay Péter

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Kacagó koncert Levente Péterrel

vőt. A vakmisszió támogatására százharmincötezer forint gyűlt össze a nap végére, ám egy különleges oklevél átadására már a reggeli kezdéskor sor került. Gáncs Péter „A vakmisszióban végzett lelkiismeretes munkájáért” nyúj-

cigánymissziói referens által vezetett gyerekcsapat – igazi felszabadultsággal – egy saját maga által koreografált táncot is bemutatott.

Vers, ének és tánc után a próza és az imádság „műfaja” által mélyülhetett el még

A sárszentlőrinci cigánymisszió gyermekeinek szolgálata

tanulmány alanya, de szerzője iránt is élen érdeklődést tanúsítottak.

Az imádkozás maradt a fókuszban Döbrentey Ildikó és Lengyel Anna kiscsoportos beszélgetésének is. (A délelőtti pódiumbeszélgetés folytatásaként meghirdetett szekció olyan nagy érdeklődést váltott ki, hogy a hallgatóság egy része már csak a folyosóról kísérhette figyelemmel a teremben elhangzottakat.)

– a pódiumon – Aradi György mikrofonja előtt vállalkozott „tárlatvezetésre”. (Negyvenkét részből álló festménysorozata Máté evangéliumának egyes részeit kelti életre a vásznanon.)

Levente Péter gyerekeknek (és szüleiknek) meghirdetett kacagókoncertje bizony komoly konkurenciát jelentett, főként a délután kilencedik szekciójának. Így történéhetett, hogy a *Szabadon istengyer-*

ni kell rá, óvni kell. A jelenlévőket Ittész János olyan „szabad csapatnak” nevezte, amelyet Isten kegyelme őriz.

Véghelyi Antal lelkész *Szabadság, de kötöttség, de kihez?* című előadásában Luther szabadságértelmezését ismertette a hallgatósággal. Az előadó a 16. század történelmének felvázolásával kezdte. Elmondta, hogy a középkor-

ban visszament az alapokhoz, és azt kérdezte: miként szabadulhat meg az ember a bűntől?

Tévedés a reformáció által hozott változást a lelkiismeret felszabadításaként értelmezni – hangsúlyozta Véghelyi Antal. Luther számára a szabadság valójában a lélek büntől való szabadulását jelentette, amely Isten ajándéka.

Nyug

MISSZIÓI NAP 2011

Északon

► Folytatás az 1. oldalról

Az idei missziói napon talán az előző évekhez képest is többet énekelt a különleges összetételű gyülekezet. Ehhez Kovácsné Tégen Sára kántori szolgálattal, Zsarnai Krisztián nyíregyházi lelkész és felesége, Nóra lelki énekek megszólaltatásával, Szabó Andrásné kánon énekelésével, a Szélróza Band pedig ebéd utáni koncerttel járult hozzá.

A nap mottójaként választott bibliavers, Gal 5,13 alapján Sztójánovics András, a Sarepta diakóniai otthon igazgató lelkésze hirdette Isten ígését. „Félreértés lenne azt gondolni – mondotta –, hogy embe-

rek megállapították, hogy a mai ember számára teljesen mást jelent a szabadság, mint az ötven vagy ezer évvel ezelőtt élők számára. Abban azonban nem változunk, hogy nincsen szabadságunk; azt Isten adja, aki nélkül boldogok sem lehetünk – így vagyunk teremtve.

Délután a jelenlévők négy tematikus csoport közül választhattak. Dr. Fabiny Tibor világi teológus, egyetemi tanár Luther Márton A keresztyén ember szabadságáról című művéről tartott előadást. Szabadság és szabadosság: East Balkán – egy tragédia margójára címmel dr. Zacher Gábor megrendítő történetekkel, ta-

Kovács Endre történelmetanár, Monor

Milyen érdekes az élet! Amikor megtudtam a lelkészemtől, hogy hol lesz az idei missziói nap, ezernyi emlék jutott eszembe, hiszen Aszódon érettségiztem, itt telt két év az ifúságomból. Azután, szinte rögtön, egy másik gondolat járt át: vajon kik jönnek el az evangélikus testvérek közül? Mert nekem minden találkozó – akár kerületi, akár lokális – hatalmas várakozás. Vajon kivel találkozhatok azok közül, akiket szívemben őrzök? Számomra az egyik legnagyobb élmény, mikor évek óta nem látott ismerősökkel futok össze.

A megérkezéskor hatalmas meglepetés várt, mert nem a régi Hatvani úti épület felé kanyarodtunk (1975-ben jártam gimnáziumba), hanem egy új épületkomplexum előtt álltunk meg, ahol már számtalan autó és busz volt. Belépve az épületbe, már szinte az érkezés pillanatában megcsapott az érzés: itthon vagyok. A résztvevők áradatával sodródva megtaláltuk az aulát, ahol már sokan voltak a közeli bényei, ceglédi testvérek közül, de örömmel fedeztem fel a lucfalvi gyülekezet tagjait is.

A záró istentisztelet után hazafelé arról beszélgettünk a gyülekezet tagjaival, milyen kár, hogy az ilyen alkalomnak nem havonta ismétlődnek.

Selmeczi Lajos Péter lelkész, Monor

Szabadság és szabadosság: East Balkán – egy tragédia margójára címmel tartotta előadását dr. Zacher Gábor

toxikológus főorvos, aki megdöbbentő adatokkal és képekkel mutatta be az igazi magyar „való világot.” Azt, amelyben gyermekeink, unokáink élnek mindennapjainkat nemcsak éjszaka, ha-

nem nappal is, nemcsak a kétes hírű szórakozóhelyek ellenőrizhetetlen homályában, hanem az iskolák és a családok biztonságosnak vélt falai között is.

Keresztény családok tagjaiként nekünk is nagy a felelősségünk abban, hogy a következő generáció, elsősorban saját gyermekeink mit vesznek át tőlünk, milyen felnőttekké és majdan milyen szülőkké válnak.

Adámi Johanna kisgyermekes édesanyja (hittanár, koncertor), Budapest

Jómagam a program előzetes megismerése után ambivalens érzésekkel érkeztem a kerületi napra, mivel egyéves kisfiammal szimbiózisban

FOTÓK: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

élve nem láttam esélyt a kapcsolódásra, elcsendesedésre. A helyszínen azonban hamar kiderült, hogy a szervezők fel vannak készülve csöppsegek fogadására is: tetszetős játszósátor várt minket, amely tele volt sok érdekes játékkal. Ezen felül a kisiskolás és a tinédzser korosztálynak is kínáltak alternatív elfoglaltságot.

Az evangélikusok alatt kisfiammal a játszósátorban maradtunk, és ismerkedtünk a többi három év alatti babával. A pódiumbeszélgetés idejére azonban már ott mertem őt hagyni a bébiszitterekre. Sajnos csak egy fél óráig érezhettem szabadnak magam, mert az idegen hely és emberek egy idő után kisfiam eszébe juttatták a mamáját. Az ebéd sietős elfogyasztását követően, miután ő mély álmát aludta, végre volt időm beszélgetni ismerőseimmel, rég látott barátokkal.

A záró istentisztelet áhítatát azonban nem akartam megzavarni, így ismét az udvaron botorkálva töltöttem időnket, más kisgyermekes anyukák társaságában.

Egy édesanyának körülbelül így telik egy „csendes” nap – örül azoknak a perceknek, amikor egy kis részt kaphat a tartalomból. A jövőre nézve talán érdemes lenne a hangosítást vagy a kivetítést megoldani, hogy az igei mondanivalóról se maradjon le az, aki egy apró örökmozgóval érkezik egy ilyen felemelő egyházi eseményre – akkor talán többen is elmerészkednének a kisgyermekes családok közül.

gaton

A résztvevők a szabadsággal kapcsolatos gondolataikat, élményeiket ezek után kiscsoportos beszélgetések keretében oszthatták meg egymással.

A finom és bőséges ebédet követően a zalaegerszegi Cantarina kamarakórus énekében gyönyörködhetek a jelenlévők, majd sor került ifj. dr. Szebek Imre előadására Morális szabadság vagy genetikai rabság? címmel. Az orvosi-bioetikus szembeállította a hallgatóságot a ténnyel, hogy életünk gének által való meghatározottsága sok területen megmutatkozik. Genetikai-

értsük saját magunk és ember-társaink meghatározottságait.

A záróhívatot az egyházkerület megválasztott új püspöke, Szemerei János tartotta. A Jézus fejét megkenő asszony (Mk 14,3–9) története alapján a szabadság három megnyilvánulását emelte ki, amelyeket Jézus magatartását figyelve megtanulhatunk. Ezek közül az első a pazarlás szabadsága. Jézus védelmébe veszi a pazarló asszonyt. Hiszen Jézus maga is a pazarló Istenről beszél, aki nagyvonalú szeretettel ajándékozza meg az embert. A második tanulság a jóindulat

rek hívtak bennünket ide. Valójában mindenkit személy szerint Isten hívott és szólított meg, aki mindenkit egyformán szeret, és akit szabadok vagyunk szeretni.” Végezetül a nap kérdéseiként a következőket fogalmazta meg: „Tudod-e, hogy te miért vagy most itt, hogy mit akar veled megbeszélni Isten? Tudod-e olyanok szeretni őt, amilyen?”

A Balicza Iván lelkész által moderált pódiumbeszélgetésben dr. Balás István jogász, főiskolai docens, dr. Zacher Gábor toxikológus főorvos és Ittész István nyugalmazott lelkész vett részt. A három terület képviselő szakember többek között a következő témákról folytatott diskurzust: a „szabad vagyok, jól érzem magam” kérdéséről, az egyház és az állam kapcsolatáról, a szabad akaratról és a döntésszabadságról, a pótszerekről és a köztársaságról, a szabadságban rejlő csapdákról, a keresztény erkölcsiség elleni tudatos harcokról, valamint az egyházak dogmatikus rendszeréről, amely Istennel való kapcsolatunkat nem szabályozhatja. A beszélgetőpartne-

A SZERZŐ FELVÉTELEI

FOTÓK: SZEMEREI JÁNOS

lag determinált maga az emberi mivoltunk, de a nemi identitás, a személyiség egyes tulajdonságai és a kriminális, aszociális hajlam is. Ezen kívül a környezet hatásaival, valamint egyéb tényezőkkel is számolnunk kell. Meghatározó minket a fizikai adottságaink, az emlékezőképességünk, a pszichés jellemzőink és a társadalmi folyamatok, értékrendek is.

Az előadó arra figyelmeztetett, hogy a tudományos eredményekről való tájékozódás és azok alkalmazása fontos feladatunk. Emellett felelősségünk van abban is, hogy meg-

szabadsága, az a magatartás, amely mindent a másik javára próbál magyarázni. Végül a lényegeltetés szabadsága is megmutatkozik Jézus reakciójában, mert túllát az asszony teológiai talán nem letisztult hitén, és észreveszi mögötte a szeretetet és a ragaszkodást.

A missziói nap tartalmas előadásai sok gondolkodnivalót adtak a résztvevő gyülekezeti tagoknak. Emellett megtapasztalhatták a közösség megerősítő élményét, amely a kinti rossz időjárás ellenére is örömet és vidámságot hozott az arcokra és a szívekbe.

■ ADÁMI MÁRIA

Hogy Payr Sándor emlékezete ne vesszen a feledés homályába

„Seid nicht träge, was ihr thun sollt. Seid brünstig im Geiste. Schicket euch in die Zeit.“ (Röm 12,11)

„Az igyekezetben ne legyetek resztek; lélekben buzgók legyetek; az Úrnak szolgáljatok.“ (Röm 12,11)

Dunántúl evangélikus népe február utolsó szombatján, az immár hagyományossá vált egyházkerületi napon három okot is találhatott arra, hogy közösen adjon halát Urának. Megköszönhette, hogy az 1997. február 22-i zsinat döntése alapján újrászülhetett kerülete. Kifejezhette örömet azért, mert vannak élő gyülekezetei, amelyek a jövőre tekintve olyan püspökjelölteket állíthattak, akik elődeikhez méltó, elhivatott szolgálói akarnak lenni egyházunknak. S végül azért, hogy Payr Sándor személyében Isten olyan férfit adott, akire méltán emlékezhetünk, hiszen széles körű egyháztörténeti munkássága mellett (1924-ben) megírta, és ezzel sok nemzedék számára ismertté tette a Dunántúli Evangélikus Egyházkerület korai – a 18. század közepéig tartó (!) – időszakának történetét.

Kezdetől a végig: Payr Sándor (1861–1938)

A találkozó helyszíne Pápa volt, mivel az egyháztörténetés itt született 150 éve, 1861. február 25-én, és itt is élt felsőfokú tanulmányainak megkezdéséig.

Payr Sándor Sopron és Bazel egyetemén tanulta a teológiát. Karsay Sándor püspök avatta lelkésszé 1886-ban. Sárváron és Győrben lett segéd-

mann lelkész emlékező szavait, amelyekből megismerhetjük a szeméret és a szívét megtámadó gyilkos kórral küszködő, kétoldali tüdőgyulladásból is szenvedő történész utolsó napjait. Ziermann volt az a pap, aki halála előtt „soros lelkészként” szolgálhatta és elláthatta az utolsó útravalóval: Isten ígéjével és imával. A lelkész Payr Sándor óriási munkabírásáról, munkaszeretéről is szól, s így

Payr Sándor

emlékezik: „Dolgozott, dolgozott és mindig csak dolgozott. Csak egy öröme volt: írni és könyveivel használni hazájának, egyházának.”

A halála előtti órákat a következőképpen idézi fel: „Mikor másnap megvirradt, s lelke mindjobban lát-

amelyet 1740-től anyaegyházként jegyeznek.

A mindössze huszonhét éves Payr Sándort 1888 májusában választotta lelkészévé az ondódi német eredetű, magyar és tót nyelvű híveket is magába foglaló közösség. Ő volt a kilencedik lelkésze Ondód evangélikusainak, s ahogy D. Kapi Béla püspök temetési beszédéből tudjuk: „...boldog pásztori hűséggel vezette nyáját.”

Egyéni életében az öröm mellett érte bánat is Ondódon. Örült, hogy rövid időre elhagyott gyülekezete tárt karokkal fogadta vissza 1890 januárjában. Hamarosan ide hozta ifjú feleségét, Bakó Emmát is, aki Nagygeresden született (1866-ban), de már két éves kora óta szülei új otthonában, a Bójtós János puszta-szentlászlói lelkész által gondozott zalai szórványban, a rajki kúriában nevelkedett. Felsőrajkon kötöttek házasságot 1890. június 30-án. Az esemény adatait Bójtós János eskető lelkész jegyezte le a szentlászlói anyakönyvbe, s egyik tanúként Madár Mátyás velegi (Nagyveleg) esperes-lelkész neve szerepel. Ondódon született Ida nevű leánya.

Boldog pásztorként és családapaként élt, de a lelkész is ember, s nem tudta feldolgozni, hogy lányát hároméves korában (1894-ben) magához szólította az Úr. Efelől őt bána-

ta is közrejátszhatott abban, hogy 1896 márciusában elhagyta szeretett gyülekezetét, immár végleg.

Az újabb tragédia már Sopronban érte: 1919-ben elvesztette feleségét, „...a példás jellemű, nemesszívű papnét, amilyent Isten csak különös kegyelméből adhat az egyháznak és a családnak” – olvasható a bevezető részben már említett művében. De az idézethez fűzött lábjegyzet sem mellőzhető, így szól: „...áldott emlékü jó feleségemnek, Bakó Emmának, szellemi téren is hű munkatársamnak, ki a házas, művelt magyar nőnek és a vallásos lelki evang.

papnának éreinyeit oly ritka szép harmóniában egyesíté magában, s akinek, egyházi körökben oly sok őszinte tisztelője volt, a fentebbi megemlékezéssel adóztam.”

Kazuális pásztori szolgálatának anyakönyvi adatai Pusztavámon

A 226 éves pusztavámi templom és a mellette épült 134 éves, vastag falú, patinás parókia tanúja volt a lelkész mozgalmas életének, de némán őrzi emlékeit éppen úgy, mint a templom falán lévő napóra, amelyet Payr a napsütésben a tornácról is láthatott, és igazíthatta hozzá bokros teendőit.

Nyolcéves lelkészi működéséről, levelezéséről a pusztavámi levéltárban ma nem lelhető fel anyag, mert az iratok jelentős része a második világháború alatt megsemmisült, de a megmentett anyakönyvekben követhető Ondódon végzett kazuális pásztori munkája. Otléte alatt 308

gyermeket keresztelt, 53 párt esketett és 183 esetben állt prédikátorként koporsó előtt. Első és utolsó anyakönyvi bejegyzése a keresztséghez

A hajdani iskola, a templom és a régi parókia

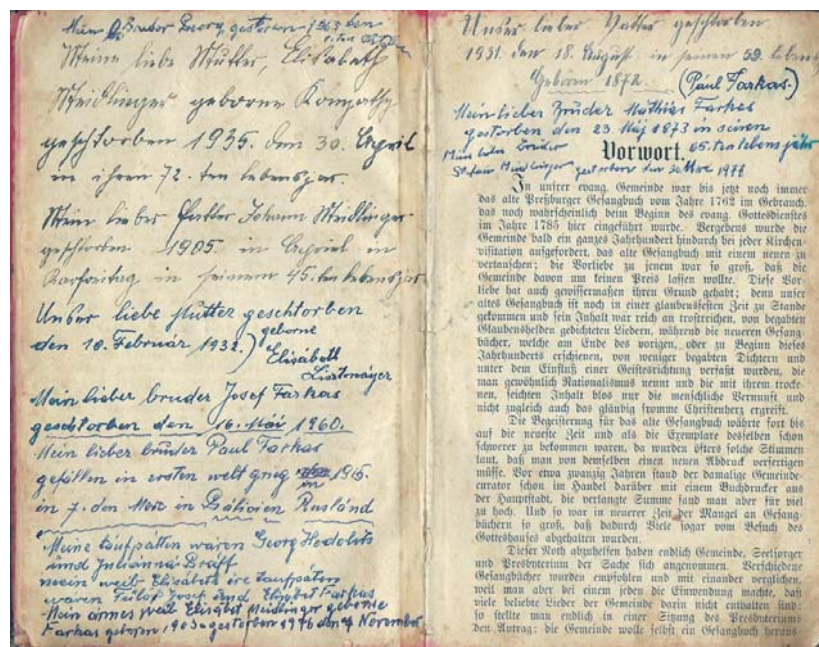
kapcsolódik: 1888. május 13-án Farkas István és Binder Erzsébet gyermekét, Erzsébetet, 1896. február 23-án Farkas Ádám és Kropf Erzsébet ugyancsak Erzsébet nevű lányát keresztelte. Mindkét gyermek evangélikus szülőktől származott, és kétnapos korában részesült a keresztség szentségében.

A keresztelési anyakönyv őrzi ondódi szolgálatát alatti született gyermekének adatait is, akit a szomszédos Bokod papja, Smid Pál keresztelt. A kislány hamvait is a vértessaljai föld fedi. A halotti anyakönyvben temető lelkészként Smid Pál és Hering Lajos szendi esperes-lelkész neve olvasható.

Az ondódi gyülekezet lélekszáma abban az időben meghaladta az ezeregyszázat. Két tanerős iskolájában százharminc diák tanult.

Christliches Gesangbuch

Payr Sándor általánosan ismert egyháztörténeti, énekköltői és fordító munkássága mellett külön említést érdemel az általa bevezetett és szerkesztett német nyelvű énekeskönyv, a Christliches Gesangbuch zum Gebrauch für die evangelische Gemeinde Ondod (Keresztyén énekeskönyv az Ondódi Evangélikus Egyházközség használatára), amelyet 1891-ben adott ki az ondódi (pusztavámi) egyházközség saját költségén. A gyüle-

Énekeskönyv bejegyzésekkel

kezet ugyanis addig az 1762-es pozsonyi énekeskönyvet használta.

Nem minden ok nélkül ragaszkodtak a régi könyvhöz a hívek. Egységes, az egész országban elrendelt német énekeskönyv ebben az időben nem volt. A megszokott énekeskönyv új példányaihoz egyre nehezebb volt hozzájutni, és az újbóli ki-

adást a nyomdászok csak nagy összegért vállalták volna. Az országban használatos újabb énekeskönyvek énekei pedig pusztán csak az emberi értelemhez szóltak, s nem ragadták meg a hívő, jámbor, keresztény ember szívét. Ondód evangélikusai ennél többet akartak. Egy presbitéri ülésen azt határozták, hogy „az egyházközség maga kiad egy énekeskönyvet, amely tartalmazza a régi énekeskönyv legszebb énekeit, valamint a sokak által annyira áhított evangéliumi énekeket, és ennek megírására fel kell kérni a lelkészt.”

A bizalom elől a gyülekezet lelkésze – amint ezt maga Alexander Payr lelkész a Vorwortban (Előszóban) írja – nem térhetett ki, mert a döntésben az énekeskönyvhiány megoldásának egyetlen módját látta, s maga is indokoltan tartotta a gyülekezet kívánságát.

A jelen írás mottójaként használt ige szellemében cselekedtek, s Payr Sándor az Előszó mondatait így folytathatta: „Ez az én kincsem, evangélikus egyházunk gazdag dalkincse. A régebbi, az újabb és a legújabb gazdag dalkincseiből a legszebbeket válogattam ebbe a gyűjteménybe, azonban úgy, hogy a jó izlésnek és az általános vallási igényeknek, de különösen még az én gyülekezetemnek is megfeleljek. Így a régi pozsonyi énekeskönyvből 180-at, és 65 evangéliumi éneket vettem fel.”

Mindezek ismertetésekor nem mellőzhetem az énekeskönyvet ajánló, szeretetet árasztó, a fáradozást nem lekicsinylő, de annak örömről beszámoló, őszinte emberi szavait sem: „...azzal az őszinte óhajjal szeretném átnyújtani a művet a kedves gyülekezetnek, hogy hozzon a használatára annyi áldást és hasznót, amennyi édes örömteli órát és épülést adott nekem minden fáradság és nehézség mellett is.”

Az ondódiak emléklés iránti igényét jelzi, hogy ezzel egyidejűleg bevezettek egy magyar énekeskönyvet is, amely 1891-ben újraserkesztett és -kiadott változatban Keresztyén énekeskönyv néven került a hívek kezébe. Payr Sándor visszaemlékezéséből tudjuk, hogy Pusztavámon abban az időben evangélikus fúvószenekar is működött, s számukra „teljes akkordokban” írta a hangjegyeket. A kapcsolat elköltözése után is megmaradt, s még évek

A régi pusztavámi parókia az udvarról nézve

lelkész, majd Ondód (Ondód neve 1903-tól Pusztavám) papja volt – alig öt hónapnyi soproni egyetemi oktatói szolgálatot leszámítva – közel nyolc éven át.

A következő állomás (1896 márciusától) Pápa, a szülőváros, ahol püspöki titkárként működött három évig, majd újra a katedrára lépett, de már nem ideiglenesen, hanem végleg. Sopronban – egyetemi tanárként – egyháztörténetet oktatott a jövő lelkészeinek.

Betegsége miatt 1930-ban nyugdíjba ment, de nem vonult nyugalomba. Az ország „katedráján” folytatta a már régtől végzett történetismerteti, énekköltői és fordítói munkáját.

Hanzmann Károly hajdani soproni evangélikus esperes-lelkész háromkötetes – Helyzetrajz és adalékok a soproni ágostai hitvallású evangélikus egyházközség 1900–1950. évi történetéhez című – könyvében egy jegyzőkönyvet olvashatunk. Zier-

ta ama paizsos férfútt közeledni, legjobb fegyverzetét, a Bibliát kellett kezébe adni. Majd mikor érezte a halál angyalának hideg szárnyacsattogását, palástjával, Luther-köntösével kellett őt betakarni. Így tették koporsóba. Így szállt sírba is, Zábrák Dénes mellé, Kapi Gyula közelében, akikkel együtt szerkesztette meg három évtizeddel ezelőtt a Keresztyén Énekeskönyvet...”

Útközben: Payr Sándor Ondód (Pusztavám) lelkésze (1888–1896)

A pap és családja

A méltán elismert egyháztörténetési tevékenység mellett nem feledkezhetünk meg a lelkész Payr Sándorról sem. A híres protestáns fellegvárak: szülővárosa, Pápa és egyháztörténeti működésének színhelye, Sopron szinte elhomályosítják a Vértessalján meghúzódó kis ondódi gyülekezetet,

múltával is kérték, hogy írjon számukra zenedarabokat.

Övezzé tisztelet a tudós lelkész, Payr Sándor a hitvalló pusztavámi ősök emlékéit! Az ő hitük és tenni akarásuk adjon erőt az emlékezőkhöz, hogy Isten áldása kísérhesse útjukat!

■ DR. JÁNI JÁNOS

Pünkösdi ökumené

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) Teológiai és Keresztény Egység Bizottsága továbbra is bátorítja taggyűléseinek gyűlékezeteit, híveit, hogy a pünkösdi ünnepkörben – tehát a mennybemenetel napjától egészen a Szentháromság vasárnapjáig – a helyi lehetőségeknek megfelelően találják meg az együtt imádkozás, az együtt ünneplés, a Szentlélek jelenléte közös átélésének szép alkalmait. Erre már sok áldott példa buzdíthat bennünket.

Az idén e példák sorát szeretnénk szaporítani azáltal, hogy a fent nevezett ökumenikus bizottság maga is rendez pünkösdi vasárnapján egy zenés, ökumenikus istentiszteletet és szeretetvendégséget Budapesten.

Az alábbiakban a bizottság baptista tagjának, Lörík Levente teológiai docensnek a bibliatanulmányát olvashatjuk, valamint olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk az említett pünkösdi istentiszteletre szóló meghívót.

■ BÓNA ZOLTÁN, a MEÖT főtájkára

A Szentlélek közössége és a pünkösdi ökumenikus közösség

„Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, az Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,13)

Sokunknak ismerősen cseng a keresztyén liturgiába mélyen beivódott páli áldásformula. De vajon elgondolkodtunk-e már a befejező szavak értelmén, jelentésén és jelentőségén? Ezért nem hiábavaló, ha éppen most, pünkösdkor szakítunk újra időt erre. Amikor az európai és az észak-amerikai társadalmakban a természetes közösségek meggyöngyítésére tett évszázados kísérletek célba érni látszanak, különösképpen kell figyelniük pünkösdi egyik lényeges üzenetére: „...a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!”

Ez a közösség kétféle. Mindegyik a mindenható Istennek hozánk való lehajlását jelenti. Azt, hogy ő maga kíván közösségre lépni a hívőkkel: „...az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja őt (...); ti azonban ismeritek őt, mert nálatok lakik, sőt bennetek lesz.” (Jn 14,17) Ebből ered viszont a közösség másik iránya, vagyis a Lé-

leknek az a munkája a tagok között, amelynek következtében eklézsia, egyház, gyülekezet születik. Meghozta Krisztus kegyelmének és Isten szeretetének fundamentumán álló gyülekezet.

Nem elhanyagolható, hogy az Újszövetségben először éppen a pünkösdi történésekről szóló beszámolóban olvassuk a közösség fogalmát (ApCsel 2,42). A Lélek megtapasztalása nyomán Krisztus követőiben határozott közösségtudat született, mégpedig olyan, amely a közösségért való felelősségtudattal párosult.

Nem véletlen, hogy a Szentlélekről, a Szentlélek gyülekezetben végzett munkájáról beszélve Pál apostol csaknem mindig a „mi” és a „ti” szavakat használja. A Lélek mindannyiunkkal való közössége emlékeztet leginkább a Krisztus Jézusba vetett hit testületi dimenziójára, és a leghatározottabban óv attól, hogy a hitet mint valami privatizálható, individualizálható árucikket kezeljük: higgyünk – a Krisztusban hívőkkel való közösségvállalás nélkül.

Nem véletlen, hogy a Lélek jelenlétének egyik legnyilvánvalóbb aján-

déka a szabadság (2Kor 3,17). A Lélek képes és kész felszabadítani még az „önzetlen önszeretet” alól is, hogy nyitottá legyünk a másik ember és a másik közösség felé, aki és amely óhatatlanul más, mint én, mint mi. S akár szenved, akár dicsőségben részesül, vele együtt szenvedjünk, illetve örüljünk valamennyien.

Ezért megkerülhetetlen pünkösdkor az egység kérdése, amennyiben mi is valljuk, hogy „egy Lélek által egy testté kereszteltettünk” (1Kor 12,13). S ezért kell a Lélek ajándékaképpen vett egységet minden igyekezetünkkel megőrizni (Ef 4,3). Mert tudjuk, hogy bár a keresztyén közösség egysége nem statikus állapot, hanem dinamikus folyamat, az egység megteremtői nem mi vagyunk. Fenntartóinak, ápolóinak viszont lennünk kell, ha nem akarunk hűtlen szolgálóként rombolóivá válni.

Az így működő Krisztus-testben a hívek nemcsak szót váltanak, hanem szót is értenek egymással. Tudják, hogy „a keresztyén közösség olyan közösség, amely Jézus Krisztus által és Jézus Krisztusban áll fenn” (Bonhoeffer). Ezért senki részéről nincs helye a fölöslegesség érzésének, ahogy a felsőbbrendűség-tudatnak sem.

„A Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!”

A fentiek alapján megerősödhetünk abban, hogy az apostol nem üres szólalnak szánta ezeket a szavakat, hanem olyan jókívánságnak, amely az áldás ígérését hordozza. Nem lehet ezért más kérésünk ma sem: Jöjj, teremtd és életadó Lélek, hogy veled és testvéreinkkel közösségben végbemenjenek közöttünk és bennünk azok a változások, amelyek hitünk hitelreméltóságát is erősíteni fogják!

■ LÖRIK LEVENTE

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: „...ha felemeltem a földről, magamhoz vonzok mindeneket.” (Jn 12,32)

Húsvét ünnepe után a 6. héten az Útmutató reggeli és heti igéi Szentleket ígérnek e földön élő s szolgáló gyülekezetnek. Pünkösdi böjtjében a christianus Istenhez kiált: Exaudi! „Halld meg, Uram, hívó hangomat! Könyörülj rajtam, hallgass meg!” (Zsolt 27,7) És hittél kéri: „Küldd el Szentlekedet, úgy élet támad, és újítsd meg a földnek színét, alleluja, alleluja!” (GyLK 743) Meghallgatja erőtlén népe kiáltását: „Az Úr gazdagon megáld mindenkit, aki segítségül hívja.” (Róm 10,12; LK) Az Úr Jézus nem hagyta magára egyházát, hanem Isten jobbán szüntelenül közbenjár érte. Még mennybemenetele előtt megígérte: „Amikor eljön a Pártfogó – Károlinál: Vigasztaló –, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd bizonyosságot én rólam; de ti is bizonyosságot tesztek...” (Jn 15,26–27) Dr. Luther Márton szerint: „A Lélek ezt a kettőt akarja elérni és megteremteni minden keresztyénben: először bizonyosodjék meg a szívük, hogy kegyelmes Istenük van; azután legyenek képesek maguk is segíteni másokat könyörületességgel.” Pál ezért könyörög: Isten adja meg, „hogy hatalmasan megerősödjék bennetek a belső ember az ő Lelke által; hogy a Krisztus lakjék szívetekben a hit által, a szeretetben meggyökerezve és megalapozva...” (Ef 3,16–17) Ő már régen megígérte választottainak: „Egy szívvel adok majd nekik, és új lelket adok beléjük, eltávolítom testükből a kőszívet, és hússzívet adok nekik. (...) Az én népem lesznek, én pedig Istenük lesznek.” (Ef 11,19,20) Mindez az első pünkösdkor beteljesült (lásd Róm 8,2–14). A földön szolgáló gyülekezet Krisztus tanúja is, s ő nem titkolta el, hogy az eljövendő nagy megpróbáltatás ideje „alkalom lesz nektek a tanúságtételre”. Akár a vértanúságot is vállalniuk kell, de „állhatatosságotokkal nyertek meg majd a lelketeket” (Lk 21,13,19), az életet. És barátait bátorítja bizonyosságtételre: „Mondom nektek: ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt.” Ne féljete, „mert a Szentlélek abban az órában megtanít majd titeket arra, amit mondanotok kell” (Lk 12,8,12). Pünkösdi előtt Péter tanácsára teljessé tették a Jézusról tanúskodó, szemtanú tanítványok számát. „...sorsot vetettek rájuk: a sors Mátyásra esett, és a tizenegy apostol közé sorolták őt.” (ApCsel 1,26) A kereszten függő Jézus szeretett és szemtanú tanítványára bízza édesanyját. „És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány.” (Jn 19,27b) A pünkösdi előtti napon már felcsendül a Lélek ígérete: „Az Úr ígéje ezt mondja Zerubbábelnek: Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura.” (Zak 4,6) „A Léleknek bennünk lakozása a jele és biztosítéka annak, hogy részesedhetünk Isten új világában. De már az is a Lélek munkája, ha elismeri valaki Jézust az ő Urának és hisz benne.” (Biblia magyarázó jegyzetekkel, 1563. o.) „Veni, Sancte Spiritus!” „Jövel, Szentlélek Úristen, / Töltsd be szívünket bőven...” (EÉ 229,1)

■ GARAI ANDRÁS

Éljük át a pünkösdi ökumenikus közösséget!

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa, az egyetemi gyülekezetek és a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) ökumenikus istentiszteletre hívja és várja a pünkösdi ünneplov testvéreket 2011. június 12-én, pünkösdvásárnap 17 órára az ökumenikus tanács kápolnájába (1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3.).

Az istentiszteleten református, evangélikus, baptista, metodista, ortodox, római katolikus és pünkösdi lelkipásztorok rövid igemagyarázatokkal szolgálnak. A pünkösdi spirituális élményt gospel- és ortodox kórusok, továbbá más zenés bizonyosságtételek is gazdagítják.

A krisztusi közösség gyakorlására az istentisztelet után szeretetvendégségen nyílik lehetőség.

Minden testvérünket szeretettel hívjuk és várjuk.

Teszem fel a kérdést, ilyen trükkösen. Sok probléma rágja ezt az országot, de azt gondolom, hogy talán mind közül az egyik legaggasztóbb: az irigység. Nem véletlen, hogy főbünkent tartjuk számon. Többek közt azért is, mert amikor úrrá lesz rajtunk, reszketeg sárgán nemcsak mások javait, sikereit kívánjuk magunknak, hanem önző módon a saját helyzetünket is félteni kezdjük. Ahogy bölcsen mondták a régiek: ha az irigy szomoru, akkor vagy őt érte baj, vagy más szerencse. És ebben áll az irigység igazán ördögi, kettős arca.

Nem elég, hogy a Tízparancsolat ellen vétünk, amikor a szomszéd házát, feleségét, ökrét, szamarát kívánjuk (2Móz 20,17), de saját lelkünkben is kárt vallunk; hiszen ahelyett, hogy jólétünket másokkal is megosztanánk, bezárjuk a felebaráti szeretet kapuit.

De miért pont az irigység? Hiszen itt van a nyakunkon az ország problémáinak elképesztő sokasága: az eladósodás, a körbetartozás, a népeségfogyás, a diplomás munkanélkü-

liség és a többi. S itt vannak az egész létezésünket átható főbünök; a bujaság tipikusan a médiából árad egyre „természetesebben”, a torkosság általában és „jó magyarosan” jellemzi ünnepeinket és összejöveteleinket, a harag szinte minden pillanatunkat. Sok rosszat elkövetve, sok jót elmulasztva élünk, s közben inkább bele sem gondolunk ezekben, mert erőtlének vagyunk a változtatáshoz.

Eközben persze minden minden-nel összefügg; ugyanis aki irigy, az általában haragos is (konkrétan a szomszédra, akinek nyilván zöldebb), s persze fősvény is, kevély is (másokat lenéz, magát felmagasztalja, tulajdonát pedig kicsinyesen félti). Ám a címben feltett alapkérdés gyermekien egyszerű: akinek irigyeljük a jelenét, vajon irigyeljük a jövőjét is?

Jól tudjuk, hogy a vagyonosok helyzete valójában milyen nehéz. Pont innen közelíti meg Jézus is az

ügyet, amikor a bolond gazdagról beszél, aki így gondolkozott magában: „Én lelkem, sok javad van sok évre félretéve, pihenj, egyél, igyál, vigadozzál!” (Lk 12,19–21) Mint ismeretes, ez a bolond vagyonhalmozó magának gyűjt, s nem Isten szerint gazdag, tehát nem csak fősvény, irigy is. Lelkét még „ez éjjel elkéri” tőle...

A szomszéd kertje biztos zöldebb?

A történetben igen fontos ez a hirtelen halál, mely jelképes: a földi tartózkodásunk rövidségére figyelmeztet. Vegyük ezt komolyan, ne csak félvállról, mint gyakorta tesszük. Aki azt mondja: „békesség és biztonság”, azokra ne feledjük, hirtelen tör a végső romlás. (1Thessz 5,3) Hirtelen és félelmetesen.

Rádásul azt sem vesszük észre, hogy amit irigyelünk, az kizárólag alapon vagy lopott, vagy munkával szerzett tulajdon. Ha lopott, akkor büntől szennyes, nincs mit irigyelni rajta, mert meglesz az osztályrészük a hazug tolvajoknak is a tűzzel és kénnel égő tóban (vö. Jel 21,8). Ám momentán az is sajátosan jellemző magatartás ebben az országban, hogy mások munkával szerzett javait irigyeljük – ha jobb életminőséget szeretnénk, akkor meg miért nem dolgozunk érte mi is többet? Hiszen a bölcs prédikátor is azt mondja: „Él-

vezd az életet (...) munkád révén, amit fáradsággal végzel a nap alatt.” (Préd 9,9) Mert minden keresztyénellenes híreszteléssel szemben a mi vallásunk a jókedv vallása is: „örülj az életnek, míg tart!”

Csak hogy mi az életöröm helyett másokra haragszunk, s ahelyett, hogy megtennénk mindazt, ami kezünk ügyébe esik, erőnköt az irigység fárasztó igájában örölkünk fel.

Mindez nagyon is emberi módon jelentem ki, mert hétköznapiágunkban úgy elalélt bennünk az isteni fény, hogy a mennyei javak távolinak tűnnek, mint messzi hajó a láthatáron. Pedig hagyni kellene ezt a menthetlenül rongált földi létet minden káprázatával együtt. Mert Mózes is „inkább választotta az Isten népével együtt a sanyargatást, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét, mivel nagyobb gazdagságnak tartotta Egyiptom kincseinél a Krisztusért való gyalázatot, mert a megjutalmazásra tekintett” (Zsid 11,25–26).

Bár lennénk mi is ennyire bátrak!

■ ANDRISKA JÁNOS

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Sárgarigó

Egyike legkésőbb érkező madarainknak – csak április végén, május elején tér haza Afrikából. Ekkortól lehet hallani a hímek jól ismert „huncut a bíró” flótáját. Amikor a lombok között repül, olyan, mintha a mesebeli aranyalma kelt volna életre. A tojó egyszerűbb színezetű, zöldessárga. A sárgarigó egyébként nem rigó, hanem egy olyan madárcsalád egyetlen európai képviselője, melynek tagjai a trópusokon élnek. Én magam éppen ezért jobban szeretem a régebben használt aranyalínc elnevezést.

Amikor a Madártani Intézetben dolgoztam, kora tavasszal minden évben számos telefonhívást kaptunk, amelyekben az emberek csodálkozva kérdezték, hogy jöhetett ilyen korán haza az aranytollú madár. Ilyenkor mindig azt tanácsoltam, lessék csak meg jobban azt a „sárgarigót”. Mert bizony ezt a szép flótát, a „huncut a bírót” a seregélyek gyakran és olyan tökéletesen utánozzák, hogy bárkit megtéveszthetnek vele.

Nem sokkal hazatértük után a sárgarigópárok a fészéképítéshez látnak. Otthonuk különbözik valamennyi hazai énekesmadártól. Nem az ágakra építik, hanem egy ágvilá-

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

ra ültettem. A szülők persze azt hitték, talán meg akarom enni a fiókáikat, és éktelen lármával röpködtek körülöttem. Távolabbról távcsővel figyelve láttam, hogy a kicsi ágról ágra röpködve egyre feljebb jutott, egészen a fa koronájáig, ahol az öreg madarak nyomban etetni kezdték.

A sárgarigó majd mindig a lombkoronában tartózkodik, a földre szinte soha nem száll le. Odafent keresi a hernyókat, köztük a nagy szőrösöket is jó étvágyal nyeli el. Ezért is érkezik későn, hiszen a fák lombosodása április végére fejeződik be, és ekkor jelennek meg a magasban a leve-

ra alulról szövik, fonják rá úgy, hogy a fészék mint valami kis kosárka csüng a magasban. Otthonuk környékét bátran védik meg. Gyakran látom, amint a közeledő varjút vagy szarkát hangosan kiabálva üzték el a környékről, de bátran támadják a hozzájuk képest hatalmas egerészölyvet is. Nem tudják, hogy a fájuk felett átrepülő madár nem a fiókáikat keresi, hanem a legelők felé indul, ahol pockokra vadászik.

De félreérthetik azt is, ha valaki segíteni akar nekik. Évekkel ezelőtt a Gellért-hegyen kora reggel egy már tollas, de repülni még nem tudó fiókát találtam a földön. Valószínűleg kiült a fészék mellé, ahonnan egy váratlan szélroham sodorta a földre. Megfogtam és egy közeli fa alsó ágá-

ra ültettem. A szülők persze azt hitték, talán meg akarom enni a fiókáikat, és éktelen lármával röpködtek körülöttem. Távolabbról távcsővel figyelve láttam, hogy a kicsi ágról ágra röpködve egyre feljebb jutott, egészen a fa koronájáig, ahol az öreg madarak nyomban etetni kezdték.

Ezek a szép madarak augusztus végén, szeptember elején indulnak Afrika felé, de útközben sajnos sokat lelőnek közülük a dél-európai országokban.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések:

1. Mit gondolsz, hány tojása van a sárgarigónak?
2. Hány nap alatt kelnek ki a fiókái?
3. Hol élnek a rokonai?

Változatok: 1. madaraim mindig négy; 2. 14-16 nap alatt; 3. Azsiában és Afri-

Kedves Gyerekek!

► Mostani négyrészes sorozatunkban ismét Albert és Pongrác lovnak segíthettek a rájuk váró feladatok megoldásában. A összegyűjtött helyes megfejtéseket a sorozat végén küldjétek be szerkesztőségünk címére (Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: **Gyermekvár.**

3.

A két lovak kicsit fáradtan, de nagy megelégedéssel dőlt hátra a széken, amikor megtalálták a Dávid király történetéhez kötődő rejtély megoldását.

– Rég számoltam már ennyit! – sóhajtott Pongrác lova.

– Nem mondom, jó kis agytorna volt! – helyeselt Albert. – De jól is esett! Remélem, a harmadik feladatnál azért nem kell megint számolnunk!

– Úgy látom, nem. Bajusz király tekercsén a zsidó nép harmadik királyáról, Salamonról olvashatunk. Az áll itt:

1.

2.

3.

4.

5. és

6. vette

7.

8.

9.

Megfejtés:

HUMORZSÁK

– Elnézést, nincs véletlenül egy kezelt jegye?
– Sajnálom, nincs.
– Megnézné? Hátha mégis van.

„Dávid és Betsabé fia Krisztus előtt 961-től 922-ig volt Izráel királya. Ő építette és szentelte fel csodálatos imádsággal a templomot. Erős központi kormányzatot szervezett; a birodalom az ő uralkodása alatt élte a virágkorát.

Egy éjjel megjelent neki álmában az Úr, és így szólt hozzá:

– Kérj valamit, én pedig megadom neked!

Az ifjú uralkodó, Salamon bölcsességet kért. Az Úrnak tetszett, hogy nem hosszú életet, gazdagságot vagy az ellenségei életét szerette volna, hanem uralkodásához kért segítséget. Ezért a bölcsesség mellett hatalmas gazdagságot is adott neki.

Bölcs mondásainak gyűjteményét a Példabeszédek könyvében olvashatjuk.

Idővel azonban – pogány feleségeinek hatására – elfordult az Úrtól, ő maga is imádkozott bálványokhoz és más istenekhez. Királya bűnei miatt Izráel kettészakadt országgá vált.”

– És mi a feladat? – kérdezte Albert lova.

– Salamon bölcs ítéletéhez egy keresztrejtély kapcsolódik. Azt olva-

GYERMEKVÁR

som a leírásban, hogy a megoldáshoz segítséget találunk a Bibliában, a Királyok első könyvének 3. fejezetében a 16. és 28. közötti versekben.

Írjátok a koronákba a helyes meghatározásokat! A kétjegyű betűk is egy koronában „laknak”. Az ékköves koronákban lévő betűket helyes sorrendbe téve olvashatjátok össze a beküldendő megfejtést. Vigyázzatok! Ebben egy betű háromszor is szerepel, de azt nektek kell kitalálnotok, mert nincs a meghatározások között! A helyét a piros korona jelzi.

1. Salamon király jelzője
2. Két ment hozzá
3. Ez született mindkettőjüknek
4. Ekkor halt meg az egyik
5. Ezt csinálta ekkor a másikkal az egyik anyja
6. Ezt csinálta a két anyja a király előtt
7. Ezt hozott Salamon az ítélethez
8. Ítélete szerint ezt kellett a gyermekkel csinálni
9. Ez az édesanya nem engedte

és

vette

– Már megmondtam, hogy nincs! Miért, talán nincs pénze jegyre?
– Nem, az ellenőr vagyok.

– Jó estét, a zongorahangoló vagyok... Merre találok a zongorát?
– De kérem, itt valami félreértés lehet! Mi nem rendeltünk zongorahangolást!

– Maguk nem, de a szomszédjuk igen.

Egy pszichológus az iskolában kap állást. Rögtön az első nap megállít egy fiút, aki nem futkározik a többiekkel, csak álldogál magában. Odamegy hozzá, és megkérdezi:
– Jól érzed magad?
– Igen, jól.
– Akkor miért nem futkározol a többiekkel?
– Mert én vagyok a kapus.

A VERSMISSZIONÁRIUS

„Isten csak a csendben szólal meg”

Beszélgetés Pecznik Pállal

► Pali bácsi kilencvenkettedik életében járva is fiatalokat megszégyenítő erővel, energiával és lelkesedéssel szolgálja Isten ügyét. Versíró tevékenységét versmisszióknak nevezi, és ehhez a misszióhoz a modern technika eszközeit is segítségül hívja. Rádiózik, interneten, e-mailben terjeszti írásait, de még a Skype sem áll távol tőle. Az sem véletlen, hogy a 3. Félé-nap végén ültünk le beszélgetni – hitre jutásáért, de még feleségét is – Istenen kívül – a diakonisszák közösségének köszönheti.

mében is gyászévről minősült – az evangélikus szervezettel is feloszlatták. Hogyan alakult Pali bácsi sorsa?

– A bagolyirtási üdülő a feloszlás után még három évig tovább működött az országos egyház kezelésében. 1954 telén végül nekünk is

– A hivatali tennivalóim mellett, temetésekön kisegítő kántorként is szolgáltam. Bármilyen munkát kértek tőlem, elvállaltam. Huszonhét évig élünk Nyíregyházán. Egy ikerházban élünk Gáncs Aladár lelkész úrral és kedves családjával. Majd 1987-ben Celldő-

– Lehet, hogy valakit épp ezek a koncertek fognak meg.

– Az Isten csak a csendben szólal meg. Illéshez is a csendben szólt a Hóreb hegyen. Sem a szélben, sem a tűzben nem volt benne – a csendben volt. Ézs 42,2-ben olvassuk: „Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán.” Nekem fáj, hogy mi nem mindig ezt követjük. Lehet, hogy egyedül vagyok ezzel a nézetemmel?

– A halál mit jelent Pali bácsi számára?

– A halál egy elvlasztó vonalat jelent a számomra, egy küszöböt, amelyen majd átlépek az örökkévalóságba.

– Sokan félnek a haláltól.

– Persze, aki nem hisz Istenben, az fél. De aki már ismeri az Istent, az nem fél. Én tudom, hogy hazamegyek. S vágyom is rá. Én abba a csodálatos új Jeruzsálemba, az aranyutcák városába vágyom, ahol örökre Jézus közelében lehetek. Fáj, hogy sokan nem törődnek ezzel a kérdéssel, pedig csak a halálunkig van lehetőségünk eldönteni, hogy a széles vagy a keskeny úton akarunk-e járni. A verseimben is ezt az üzenetet szeretném továbbadni: Krisztussal üdvösség, nélküle kárhozat. Nem tudom, Zsuzsa hogy van ezzel?

– Tény, hogy nagyon nehéz a keskeny úton haladni és a parancsolatokat úgy betartani, hogy az ember ne bukjon el.

– De Jézussal ez lehetséges! Elbukunk, de az ő segítségével talpra állunk! Én is gyakran elbukom, de Jézus újra és újra talpra állít. Ahhoz azonban, hogy bejussunk az örök életre, újjak kell születnünk, és ezt Isten lelke végezheti el bennünk! Ez perze nem könnyű, mert az ömberünk állandóan vitézkedik.

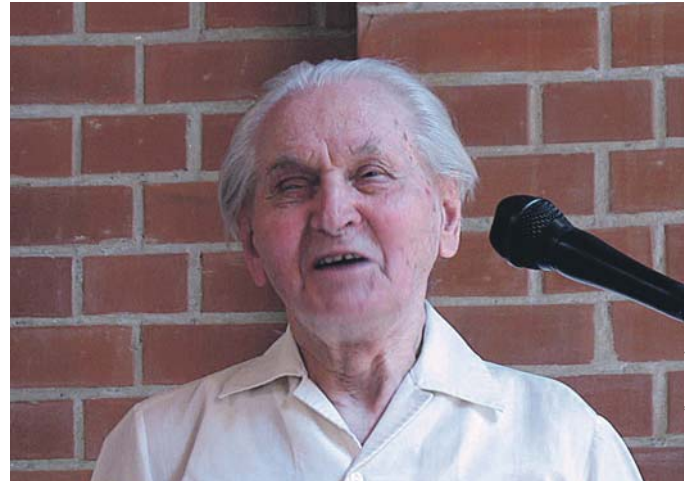
– A kilenc évtizedben a rengeteg öröm mellett, gondolom, sok próbatétel is akadt.

– Felsorolni is sokáig tartana! Édesanyám mesélte, hogy hároméves voltam, amikor egy lovas szekér ment el felettem. Felnötkoromban is számtalanszor voltam életveszélyes helyzetben – például egy összedőlő házból az utolsó percben sikerült kimenekülnöm. Hadifogságban tifuszból gyógyultam meg. Az Úristen csodái voltak ezek, mert még terve volt velem.

– Sokan azt mondanák, hogy szerencséje volt, vagy véletlenül menekült meg.

– Én is ezt mondtam huszonhárom éves korom előtt! Azonban a hívő ember szótárában nem szerepel a „véletlen” szó. Isten kezében vagyunk mindannyian – azok is, akik hisznek, és azok is, akik nem. Isten mindenkit szeret, és ez a szeretet és kegyelem ad nekem naponta erőt, amíg ebben a földi életben szolgálhatok neki versekkel, bizonyosságtételekkel, neve dicőségére!

■ BODA ZSUZSA

PECZNIK PÁL

Egy szemmel

Néhány év óta már csak egy szemmel látok, fogadjatok el így, testvérek, barátok. Képtáblák szoba világosabb egynél, ám egy ablakon is beárad a napfény. Atyám, jó voltodért neved legyen áldott, hiszen egy szemmel is láthatom világod. Írni, közlekedni egy szemmel is látok, körülvész szépséged, amerre csak járok. Így boldogan rovom földi vándorpályám, tudom, hogy a célban hű Megváltóm vár rám! Atyám, te tartod meg egy szemem világát, s érte nem vársz tőlem egyebet, csak hálát. Így ha – kegyelmedből – mennyhonába érek, két szememmel látlak, s örökké dicsérlek.

mennünk kellett. Mentőápoló lettem – négy hónapig Pásztón, majd négy hónapig Nyíregyházán.

– Az 1954. év nem csak az új munkahely miatt lett nevezetes az életében...

– Július 10-én keltünk egybe a feleségemmel, Simkó Erzsébettel, akivel több mint negyven évig élünk boldog házasságban. Diakonisszaként ő is Bagolyirtáson dolgozott. Két lányunk született, és négy lányunokánk van. Kettő jelenleg külföldön él –, de az internet segítségével minden vasárnap Skype-on beszélgetünk.

– Nyíregyházán az evangélikus gyülekezet hivatalos vezetője és harangozója lett. Egy többlelkű lelkész hivatásban és gyülekezetben nem lehetett egyszerű minden kívánságnak eleget tenni, de úgy tudom, Pali bácsira mindig lehetett számítani, soha nem mondott nemet. Hány évig éltek Nyíregyházán?

mökre költöztünk. Isten kegyelméből ott élünk már huszonnégy éve fiatalabb lánnyal.

– Pecznik Pál nevét sokan a versei révén ismerik. Több mint ötezer verse született már, amelyekből hatkötetnyi nyomtatott formában is megjelent.

– A terveim között szerepel, hogy egy tízrészes sorozatban kis füzetek formájában is hozzáférhető legyenek a verseim. Már három el is készült, evangéliumi üzenetű versek találhatók bennük. Az a célom, hogy minél többen jussanak el általuk Jézushoz és az örök életre. A MERA rádió (Magyar Evangéliumi Rádió Alapítvány, 215 m-es középhullám, 1395 kHz, www.mera.hu – a szerk.) szolgál már tizennyolcadik esztendeje. Minden kedden este, a 20 óra 25 perckor kezdődő adásban van egy tízperces szolgálatom, amely egy bizonyosságtételből és néhány versből áll.

– Mit jelent az Ön számára az imádság?

– A lélek lélegzetvétele. A Félében kezdtem imádkozni. Előtte nem imádkoztam, és emlékszem, nagyon furán éreztem magam, amikor térden állva, a saját szavaimmal kezdtem el Jézussal beszélni. Ömlött rólam a verejték, alig tudtam a szavakat kimondani – eleinte támadt a sátán. Az Isten folyamatosan formálja az embert, még idős korban is.

– Idős korban hogyan?

– Egyre jobban látom a különbséget a világ és az Isten népe között. Az emberek csak a mának élnek, és futnak a világ széles útján a kárhozat felé, nem törődnek halhatatlan lelkükkel. Jézus Nikodémusnak is egyértelműen megmondta: nem elég a vallásosság – az önmagában nem ér semmit, életújulásra van szükség! Jn 3,3 szerint ha valaki nem született újjá, nem juthat be az Isten országába!

Engem elszomorít, amikor az evangélikus alkalmakon hangoz zenével, koncertekkel toldják meg a programot. Az embereket az igével lehet elérni!

Önkéntesek délutánja

► Rendhagyó alkalomra került sor a kőszegi gyülekezetben május 27-én, péntek délután: evangélikus egyházunk diakóniai osztályának vezetője, Buda Annamária a helyi egyházközségben önkéntes tevékenységet végzőkkel találkozott...

A fővárosból érkezett előadó kérdéssel kezdte az ismerkedést: kérte, hogy mindenki mondja el, milyen önkéntes szolgálatot végez a gyülekezetben. A válaszokból színes kép rajzolódott ki. Hiszen Kőszegen is van, aki oltár körüli munkákat végzi, tisztán tartja az oltárterítőket, más a vasárnapi virágokról gondoskodik. Vannak az istentiszteleteken evangéliumot, imádságot „felolvasók”, megint más a magnókazettára rögzített igehirdetéseket viszi el betegekhez, azokhoz, akik nem tudnak már részt venni a gyülekezeti alkalmakon. Ezek az „összekötők” együtt imádkoznak a betegekkel, és információkat adnak a gyülekezet életéről. Megint mások baba-mama körben tevékenykednek, míg a fiatalok közül sokan a gyülekezet ének- és zenekarában éreztek rá a szolgálat ízére.

A férfiak inkább fizikai munkát vállalnak: ilyen például a templompadok rendbehozása és karbantartása. Egy sikeres pályázatnak köszönhetően lehetőség lesz a templomban szükséges javítások elvégzésére és a templomkert szépítésére. Ebbe a szomszédos evangélikus iskola tanulói is besegítenek majd. A hölgyek pedig a templompadok párnáinak kicserélésére, felújítására vállalkoznak.

FOTO: BUDA ANNAMÁRIA

Egy következő csoport azt a feladatot vállalta, hogy a szeretetthonokban élőkkel találkozik és foglalkozik rendszeresen. Van, aki irodalmi programot szervez, felolvas vagy éneket tanít, számon tartja a lakók születés- és névnapját, süteményekkel lepi meg őket. Ez a munka nehezen indult, de a lakók már igénylik a közös alkalmakat, együttléteket.

Beszélgetés közben többször előkerült a még mindig friss élmény, amikor egy vihar során a kőszegi templomot elöntötte a hegyekről lezúdult szennyes ár. A tetemes kár mellett – az önkéntes segítők révén – pozitív hozadéka is lett a természeti katasztrófának. A váratlan csapás születés- és névnapját, süteményekkel lepi meg őket. Ez a munka nehezen indult, de a lakók már igénylik a közös alkalmakat, együttléteket.

A délután során Buda Annamária játékra hívta a találkozó résztvevőit. Indítványozta, hogy álljanak körbe, becsukott szemmel nyújtsák előre mindkét kezüket, és így induljanak a kör közepe felé. A megérintett kezeket szorosan fogják meg, hogy amikor kinyitják a szemüket, megláthassák, kihez kapcsolódtak, milyen „csomópontok” képződtek. Ez arra emlékeztetett, hogy a diakóniai szolgálat is összekapcsolódva, csomópontokban folyik a gyülekezetekben.

A találkozó végére az is megfogalmazódott, hogy az önkéntes munkában valójában többet kapunk, mint adunk. Mi gazdagodunk. Mindnyájunk feladata, hogy minél többen és tudatosabban kérjék az aratás Urát, hogy „küldjön munkásokat az aratásába”.

■ KEVEHÁZINÉ CZÉGÉNYI KLÁRA

Egyházunk képviselői, néhai kollégák, barátok és a családtagok álltak meg május 24-én a több mint egy esztendővel ezelőtt elhunyt dr. Frenkl Róbert sírjánál, hogy az ige szava mellett avassák fel a Magyarországi Evangélikus Egyház volt országos felügyelőjének (1989–2006) elkészült sírkövét. A liturgia szolgálatát D. Szabik Imre, az Északi Evangélikus Egyházkerület nyugalmazott püspöke végezte, míg igehirdetéssel Donáth László lelkész (képzőművész) szolgált. A barátok nevében Iványi Gábor metodista lelkész emlékezett a tavaly február 5-én elhunyt orvosprofesszorra.

■ BODA ZSUZSA felvétele

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A RÁDIÓBAN

Bemutakozik a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezet

A pesti evangélikusság gyülekezetté szerveződésére II. József türelmi rendelete (1781) után került sor. A szervezés első lépéseit Pongrácz Boldizsár péteri földbirtokos tette meg, akit ebben anyagilag támogatott gróf Belezna Miklósné. A városi polgárság egy fiatal tagjának, Liedemann János Sámuel kereskedőnek, a gyülekezet későbbi gondnokának fáradságtalan munkája nyomán 1787-ben alakult meg a pest-budaiai első evangélikus gyülekezet.

Lelkészül a három nyelven prédikáló Molnár Jánost hívták meg. A gyülekezet többsége ebben az időben német ajkú volt, de egyre nőtt a szlovák iparosok, munkások száma is. A magyar híveknek havonta egy alkalommal tartottak istentiszteletet.

A gyülekezet igen hamar templomot, iskolát és paplakot akart építeni. Ehhez a telket 1792-ben kapták meg Pest városától. Először az imaterem készült el, majd 1795-ben a lelkészlak mellett megnyílt az elemi iskola is. A templom terveinek elkészítésére Krausz Jánost kérték fel. Terveit Pollack Mihály átdolgozta, és a templomot klasszicizáló empire, palatinus stílusban építette meg.

Az alapkövetétel 1799-ben történt, azonban az építkezés a napóleoni háborúk miatt késést, ezért a felszentelésre 1811 pünkösdjén került sor. A templom homlokzatát Hild József 1856-ban áttervezte, majd 1875-ben lebontották az életveszélyessé vált tornyot.

A 19. században sok jeles lelkész volt a gyülekezetnek: Székács József, Ján Kollár, Györy Vilmos, akik irodalmi munkásságukról is híresek. A közösség növekedésnek indult, és a szlovák gyülekezet 1854-ben önállósodott saját templommal. A Deák téri iskola is ebben az időszakban erősödött meg, vált középiskolává, majd a helyet kinőve 1905-ben került át a

fiúgimnázium a fásori főgimnázium épületébe.

A 20. század sok változást hozott a közösség életében. Területe csökkent, több gyülekezet önállósodott.

Jelenleg a gyülekezetben az aktív élet a kisközösségekben zajlik. Igen

Evangelikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Június 12-én, pünkösdvasárnap 10.04-től istentiszteletet

hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán a Deák térről. Igét hirdet Gáncs Péter püspök.

népszerű a Kisdeák Evangélikus Óvoda, amely 1998-ban jött létre a parókiaépületben.

A gyülekezet igazgató lelkésze Smidélus Gábor, lelkészei Gáncs Péter püspök és Cselovszky Ferenc, másodlelkésze Gerőfiné dr. Brebovsky Éva. Orgonistája dr. Finta Gergely. Felügyelője dr. Solyom Jenő.

A régiek Insula Lutheranának, evangélikus szigetnek nevezték a belváros szívében található gyülekezeti központot. Ez a jelenlegi közösség szándéka is: hogy a felújítás, pihenés, lelki megerősítés helye, oázis lehessen a nagyváros sivatagában minden istenkereső, békére vágyó számára.

22. Budapesti Bach-hét június 6. és 12. között, minden este 19 órai kezdettel. • A Deák téri evangélikus templom felszentelésének 200. évfordulójára emlékeznek június 11–13-án. Részletes program az *EvÉlet* jövő heti számában!

Istentiszteleti rend • 2011. június 5.

Húsvét ünnepe után 6. vasárnap (Exaudi). Liturgikus szín: fehér.
Lekció: 1Pt 4,7–11; Jer 31,31–34. Alapige: Lk 24,46–49. Énekek: 321., 366.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bencéné Szabó Márta; II., Hűvösvölgyi út 193., Felső de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztójanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Sztójanovics András; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (úrv.) Vári Krisztina; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (úrv., tanévrő) Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstick M. u. 36–38. de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4. de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv., családi, tanévrő) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) dr. Bácskai Károly; du. 6. (úrv.) Cselovszky Ferenc; VII., Városligeti fasor 17. de. 10. (családi, tanévrő) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Pelikán András; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) dr. Hafenschler Károly, liturgus: Muntag Lőrinc; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. (úrv.) Benkőczy Péter; Kerepesi út 69. de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; de. fél 10. (családi, tanévrő) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; du. 6. (úrv.) dr. Joób Máté; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpádné; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. negyed 12. (családi, tanévrő) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamásné; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) dr. Szabó Lajos; Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom) de. 10. (úrv.) Ponicás Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv.) Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. (úrv.) Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. (úrv.) Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Kovács Áron; Rákossziget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Kovács Áron; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. (úrv.) Győri Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. (úrv.) Győri Gábor; Kispest, XIX., Templom tér 1. de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás (Jókai u. 7–9.) de. fél 12.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Vadkerti találkozás Balczó Andrással

► Balczó András volt a vendége Soltvadkerten az Atilla Király Népfőiskolának május végén. A háromszoros olimpiai és ötszörös világbajnok öttusázó hetvenhárom évesen is aktív életet él: előadásokat tart, és buzdítja az embereket a megtérésre, valamint a jobb életvitelre. Édesapja Nyíregyházán volt evangélikus lelkész, maga is ott nőtt fel, illetve tizennyolc éves koráig, Budapestre kerüléséig ebben a városban élt.

Balczó András és Káposzta Lajos

A soltvadkerti találkozón történetekkel, bibliai idézetekkel és versrészletekkel gazdagon tűzdelt előadást hallhatott a közönség az olimpiantól.

Sok mindenről esett még szó ezen az előadáson. Például a 70-es években a Balczóról forgatott, *Küldetés* című filmről. Pár hétig vetítették a mozik, aztán észbe kapott a

rendszer, és betiltotta. De addigra már látták azok, akik akarták... Szó esett az élet lehetőségeiről, az élsporttal járó kísértésekről és az evangélikus egyházi kapcsolatokról. Ez utóbbinak az is aktualitást adott, hogy a közönség soraiban a

szervező Suhajda Krisztián mellett ott ült Káposzta Lajos nyugalmazott esperes-lelkész is, aki évre, órára pontosan egyszerre született az olimpiai bajnokkal. Volt miről beszélgetniük...

■ K. L.

Cigány költővel irodalmi ösvényeken

Mi tagadás, látogatásának megadta a módját. Négyökrös szekérel érkezett – éppen úgy, mint egykor Petőfi és kompániája –, hogy becsapja a rohanó időt. Bejárta a nagy elődök „szent helyeit”, erőt, ihletet remélve, merítve. Rostás-Farkas György, József Attila-díjas költő, író, publicista május 24–26. között az evangélikus gyülekezet és a Zsivora György Népfőiskolai Alapítvány meghívására vendégeskedett Sárszentlőrincen.

Irodalmi körutunk a templomban kezdődött, stílusosan a kis Petőfi padjában – hisz Rostás-Farkas György épp egyidős lehetett a padot bőszen vésegető Petrovics Sándorkával, amikor édesanyja vásárolt neki egy Petőfi-kötet, melyből fölolvastatt magának. Másnap megírta élete első versét – és egész életére szólóan elköteleződött a költészet mellett.

Lázár Ervin „Nagyszerűfájánál” (Alsórácegres) nemcsak a közeli barátára, író társra emlékezett, hanem ci-

gányul (is) látó szemével azonnal észrevette a göcsörtös törzsből kinövő, kusza ágak között a cigány szok-

FOTO: BAKAY PÉTER

nyából letépett napszitta, szél cibálta, esőverte szalagot, a vándorcigányok jelét: a megbeszélte időben nem tudunk itt lenni, de élünk. (Mobilmentes egykori szép világ!)

Az Illyés Gyula felsórácegresi szülőháza helyén álló kopjafánál és Illyés

még most is impozáns – jelenleg múzeumként működő – iskolájánál a zsarnokságról és a szabadságról elmélkedtünk. Ez a téma előkerült a sárszentlőrinci gyülekezeti teremben tartott irodalmi esten is. A falat Kónya Péter fényképész nagyszerű portréi díszítették (*Képiünkön*). De ennél is szebb volt a cigányokkal és magyarokkal való találkozás megváltó látvány.

Az est keretében elhangzottak Rostás-Farkas György versei fiatalok és a szerző előadásában, aki az életével, az irodalommal kapcsolatos kérdésekre is válaszolt. Autentikus cigányzenét is hallhattunk.

Összegzőként megfogalmazódott: minden nép és talán minden ember másként értelmezi a szabadságot, de igazán szabadok csak azok lehetnek, akiket a Fiú megszabadít.

Tanulhattunk, tanulhatunk Rostás-Farkas Györgytől – adjuk meg mi is vándorlásunk módját...

■ B. P.

A balatonszentgyörgyi Csillagvár

Csillagvár tényleg csillag alakú. Erről bárki meggyőződhet, aki a Balaton hűsítő habjait a háta mögött hagyva felkeresi a turisztikai látványosságokban amúgy is gazdag környék – gyermekek között közkedve – célpontját.

A balatonszentgyörgyi erődítés tágas parkjában íjászolni lehet, csárda üzemel, állatsimogató várja a kicsiket, és az utazás során felgyűlemlett fölös energiákat különböző fajtákokon vezethetik le a gyerkőcök. A régi használati tárgyak és melléképületek a 20. század közepére végleg a múltba tűnt tradicionális falusi életet idézik.

Bár elsőre azt gondolnánk, az erődítmény mégsem középkori. „Mindössze” kétszázadik esztendejét taposja. Vadász kastély céljára emeltette 1820–1821-ben Festetics László. A grófi familia 1825-ben árokka és töltséssel is körbevette, hogy még mesészerűbb legyen a főurak által kedvelt romantikus miliő.

A park látványosságai mellett az erődítmény kiállításokra is invitál.

Megtékinthetjük a kuriózumszámba menő huszárbaba-múzeumot. A játékbaba- és mackókiállítás kedves, de

A SZERZŐ FELVÉTELE

nem ideillő. A több helyiségen átívelő panoptikum a török korban teljesen elpusztított, 15–16. századi délbataloni magyar várkári életet idézi, annak minden megszokott kelléké-

konyhával, vadétektől roskadozó asztallal, illetve a várúr és -úrno fogadószobájával, ahol egy jó kupa bor vár elfogyasztásra.

■ REZSABEK NÁNDOR

Kidőlt fa

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Réges-régi filozófiai kérdés: ha egy erdőben kidől egy fa, de senki nem hallja meg, akkor megtörtént-e az valójában? Vices analógiák helyett inkább egy elgondolkodtató: ha a Google-ben valamire rákeresve nem kapunk találatot, létezhet-e az egyáltalán?

Korunk egyik mércéje a megtalálhatóság. Annyira természetessé vált, hogy az interneten minden megtalálható, hogy ha valami mégsem, akkor hajlamosak vagyunk inkább annak a fontosságát megkérdőjelezni, mintsem azon elgondolkodni, hogy nem a világhálón való létezéssel van-e baj. A közösségi oldalakon való jelenlét életünk természetes része? Vagy inkább valamilyen trendi korszaklem által ránk rótt szükséges rossz, amellyel csupán a felettes énjünket latjuk jól?

Pár hete vitaindító cikk jelent meg egyházunk központi oldalán *Web 2.0: Ki adja a felhatalmazást az on-line kommunikációra?* címmel. Az *Evangélikus.hu* szerkesztője által jegyzett írás a webkettővel és az egyházaknak a közösségi médiában betöltött szerepével foglalkozik. Az általános állásfoglalás mellett valójában feltett kérdései az igazán érdekesek: „Ki beszél azonban a gyülekezet, az egyházmegye, az egyházkerület nevében? Ki mondja meg az egyház hivatalos véleményét? Ki válaszolja meg a Facebookon feltett kérdéseket? Ki twitterezik az egyház nevében?”

Sem a blogbejegyzésnél, sem az azt említő webisztános (<http://webisztan.blog.hu>) írásnál nem születtek válaszok a kérdésekre, csak a Facebookon vette kezdetét rövid életű

kurzus. Feltehetnénk a kérdést: ha egy kérdésre senki nem válaszol, akkor elég fontos-e az egyáltalán?

Horváth-Bolla Zsuzsanna jó érzéssel nyúlt a témához, ugyanis az evangélikus egyház internetes kommunikációja foltozásra szorul, még-

pedig elsősorban a közösségi média területén. Ahogyan meg is állapítja: „Sokkal jobb (...) a kibeszélés, a megbeszélés, az átbeszélés.” Erre pedig legfőképpen a Facebook vagy a Twitter felülete használható, mert ott vannak jelen azok, akik tényleg párbeszédre serkenthetők. Ugyanakkor az *Evangélikus.hu* szerkesztőjének kérdései nyilvánvalóvá teszik, hogy jelenleg nem lehet tudni, hogy valójában ez kinek is lenne a feladata.

A kérdések válaszok nélkül nem visznek előre. Pedig a tudatos facebookozásban rejlt lehetőségeket már megmutatták az olyan oldalak, mint például a *Bónusz Brigád*, amelynek üzleti modellje az, hogy féláron kínálnak szolgáltatásokat, ha azokat legalább tízen-húszan igénybe veszik. Bár a közösségi kuponzás slágertéma még napjainkban is, valójában pusztán

ennek nem kellene azt okoznia, hogy míg őket szízhetvener ember kedveli a Facebookon, addig az evangélikus egyházat mindössze csak ezren. A Bónusz Brigádról lehet tudni, hogy profi kommunikációs csapat áll a hátuk mögött, így minden egyes megnyilvánulásukat pontosan megtervezik és időzítik, nem csak a máshol publikált tartalmaikat osztják meg.

A jó kérdéseket tartalmazó cikkben van érdekes megállapítás is: „Egyházunk mai helyzetére tekintve szinte biztos, hogy nem lesz Blogos-lelkészünk, Facebook-hitoktatónk vagy Twitter-lelkészünk.” Ez valójában igen szomorú. Az egyház több száz évnyi gyülekezetszervezési tapasztalattal rendelkezik, miért tűnik úgy, hogy kihagyja a virtuális közösségek építésének lehetőségét? Miért ne rendelkezne erre a feladatra ugyanúgy szakembereket, akik más közegben, más fegyverekkel felszerelve, de a többiekéhez hasonló feladatokat látnának el? Ezer rajongó a Facebookon kevés. De mi történne, ha átgondolt kommunikációval ez a szám a tízszeresére nőne? Akkor már elég jelentős számú lenne a hallgatóság, hogy külön lelkészek, hitoktatók felügyeljék és gondozzák? Nem kellene elébe menni ennek, és hinni abban, hogy a profi közösségépítést eljuttatja az egyház közösségi médiafelületeinek olvasottságát erre a szintre?

És csak újabb és újabb kérdések. El kellene kezdeni cselekedni végre, annak a megnyugtató lehetőségnek a tudatában, hogy ha valami elsőre nem úgy megy, ahogyan kellene, menet közben még mindig lehet korrigálni. Erről is szól a közösségi média...

► NAGY BENCE

Elhunyt Mádl Ferenc

► **81. életévében múlt vasárnap, 2011. május 29-én elhunyt Mádl Ferenc akadémikus, Magyarország volt köztársasági elnöke. A Köztársasági Elnöki Hivatal tájékoztatása szerint az egykori államfő nem sokkal 13 óra után halt meg.**

tekben. 1993–94-ben művelődési és közoktatási miniszterként tevékenykedett.

Az Országgyűlés 2000. június 6-án a Fidesz és a Független Kisgazdapárt jelöltjeként, de pártokivülként államfővé választotta. Mádl Ferenc öt éven át volt köztársasági elnök.

Mádl Ferenc 1931. január 29-én született a Veszprém megyei Bánd községben. 1955-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát, ezután bírósági fogalmazóként, majd titkárként – 1956 és 1971 között – a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Központi Hivatalában dolgozott.

1971-től az ELTE Polgári Jogi Tanszékén docens, 1973-tól egyetemi tanár, 1972 és 1980 között az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének főmunkatársa volt, 1978-tól 1985-ig a Civilisztikai Tudományok Intézetének igazgatói teendőit látta el, majd az ELTE Nemzetközi Magánjogi Tanszékét vezette. Az Akadémia 1987-ben levelező, 1993-ban rendes tagjává választotta.

A politikai életben a rendszerváltás után vállalt szerepet. 1990 és 1993 között az Antall-kormány tárca nélküli minisztereként feladta volt a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete, közreműködött a kormány tudománypolitikai célkitűzéseinek meghatározásában, és külön megbízás alapján a kormányt, illetve a miniszterelnököt képviselte nemzetközi szerveze-

2000. október 29-én a Vigadóban megrendezett protestáns kulturális estet követően Mádl Ferenc interjú adott a Duna Televízió számára, melyben a szerkesztő-riporterként akkor még e közszolgálati médiumnál is foglalkoztatott *Fabiny Tamás* kérdésére – egyebek mellett – az alábbiakat válaszolta:

„A reformáció Magyarországon is nagyon nagy hatással volt. A hit megújítását hozta magával, a hit megújítását nagyon-nagyon sokféle összefüggésben, egy olyan időszakban, amikor túl voltunk a parasztháborúkn, amikor Mohács veszedelme köszöntött ránk. Azokban az években Magyarország rendkívül nehéz morális, politikai, nemzetközi gazdasági helyzetben volt. Ilyen körülmények között a reformáció a korábbi hitbéli nehézségek és erkölcsi deficit feloldását és a hit megerősítését szolgálta. El kell ismerni azt is, hogy a reformáció a hit megújítását hozta a katolikus egyházban is. Néhai Antall József miniszterelnök szavaival azt is mondhatjuk, hogy a 16. századtól kezdve Magyarország mindig volt egyszerre katolikus és egyszerre protestáns ország.”

► EvÉlet-infó

„Istennek két szeme van, mindent lát. Éljen Magyarország!”

► **Jubileumához közeledve hajtsunk most lélekben fejet Bajcsy-Zsilinszky Endre politikus, író emléke előtt. Idén június 6-án lesz születésének 125. évfordulója. A német megszállókkal szemben tanúsított bátor magatartásáért mártírhálált szenvedett Bajcsyt az evangélikus egyház hűségese hívei között tudhatta.**

A Zsilinszky név először 1720-ban a békéscsabai evangélikus anyakönyvben szerepel. Az 1886. június 6-án született fiúgyermeket Endre Kálmán névre keresztelték. A békéscsabai evangélikus gimnáziumban tanult, ahol tehetségével hamar kiemelkedett társai közül. Rendszeresen szerepelt az iskolai ünnepeken, önképzőkör elnök volt. Minden tárgyból jelesre érettségizett, a bányai evangélikus egyházkerület ösztöndíjasa is lett.

A szülői házból *Széchenyi, Deák, Tisza Kálmán* és *Tisza István* eleven tiszteletével indult a kolozsvári egyetemre. Jogi tanulmányait itt, majd *Lipcsében* és *Heidelbergben* végezte. Huszár hadnagyként vonult be az I. világháborúba, melyben súlyosan megsebesült. 1925-ben vitézzé avatták, ettől kezdve használta – anyja nevét felvéve – a Bajcsy-Zsilinszky kettős vezetéknevet.

Könyveket írt, széles körű publicisztikai tevékenységet folytatott különböző napilapok hasábjain, sőt főszerkesztője lett a *Vitéz*, a *Magyarország*, az *Előrs*, a *Független Magyaror-*

szág, a *Szabadság*, a *Szabad Szó* című lapoknak. Bajcsy-Zsilinszky volt az, aki teret adott lapjában a fiatal *József Attilának*, a pályakezdő *Szabó Pálnak* és több népi íróknak.

A II. világháború alatt képviselőként parlamenti felszólalásaiban, cikkeiben, memorandumaiban bát-

ran támada a németbarát kül- és belpolitikát; harcolt a háborúból való kilépés érdekében. Egyik főszervezője volt az 1942-es pesti háborúellenes béketüntetésnek. A polgári politikusok közül egyedül ő jutott el a németellenes fegyveres harc vállalásáig. Azt szerette volna, hogy a németek visszaszorítása érdekében a Duna menti kis népek fogjanak össze.

1944. március 19-én fegyverrel fogadta a lakásába hatoló Gestapo embereit, akik csak heves tűzharc után, sebesülten tudták őrizetbe venni. Bár

októberben kiszabadult, tovább folytatta a szervezkedést. November 23-án illegális lakhelyén elfogták és katonai bíróság elé állították, majd karácsonykor kötél általi halálra ítélték.

Sopronkőhidán *Bárdosi Jenő* evangélikus börtönlelkész állt mellette és szolgáltatta ki neki az úrvacsorát. A lelképásztor feljegyzése szerint ekkor „átölelt, jobbról-balról megcsókolt, és azt mondta: az egyik legyen búcsúcsók szeretett egyházam számára, a másik az utolsó pillanatokban velem levő lelkészem számára...”

Zsilinszky utolsó akaratával a szomszédos cellában raboskodó fiatal *Vitányi Ivánra* – később ismert szociológus-esztétára – hagyta azt a süteményt, amelyet a felesége küldött be, majd összekötözött kézzel indult a bitófához.

Az orvos százados arról számolt be, hogy amikor Zsilinszkyt a kivégzőhelyre vezették, hangosan felkiáltott: „Istennek két szeme van, mindent lát. Éljen Magyarország!” A kivégzéskor a másik cellában raboskodó *Jávora Pál*, a híres színész így szóló társainak: „Most végzik ki Bandi bácsit, mondjuk el a Mi-atyánkot!”

Bajcsy-Zsilinszky Endre emléke az utóbbi időkben halványult, pedig minden magyarnak büszkén kellene emlékeznie rá, mert vértanúként életét adta az országért. Tarpai sírján mindig látni nemzetiszínű szalaggal átkötött koszorút; Balaton-parti, pátkövei emlékháza is helytállásra figyelmezteti az utókorat.

► – KERECSENYI –

KÖZLEMÉNY

Grendorf Péter és *Grendorf-Balogh Melinda* 2011. május 25-én a Magyarországi Evangélikus Egyház illetékes bizottsága által – az 1997. évi II. törvény 10/A. § (2) bekezdése valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgát eredményesen megállotta. Grendorf Péter és Grendorf-Balogh Melinda az önálló gyülekezeti szolgálat végzésére alkalmas, erre a szolgálatra megválasztható vagy meghívható.

HIRDETÉS

Evangélikus műsorok a Magyar Televízióban

- Június 5-én, vasárnap *Evangélikus magazint* láthatunk az m1-en 10.20-kor, az m2-n 13.20-kor. Beszámolunk többek között a répcelaki egyházmegyei napról, a Luther-szobor leleplezéséről. A kerületi missziói nap helyszínein közül pedig Bonyhádra látogatunk. Láthatják továbbá *Szemerei János* megválasztott püspökkel Kaposváron készült beszélgetésünket is.
 - Június 5-én, vasárnap *Útmutató* címmel ökumenikus műsort láthatunk az m1-en 10.50-kor, az m2-n 13.50-kor. A teremtés rendjének törvényéről és szabadságáról, a szabadság csapdájáról és a végtelen lehetőségről szólnak a műsor közreműködői: *Gáncs Péter* püspök, *Tőkécski László* történész és *Berkesi Gábor* református lelképásztor.
- A műsorok szerkesztője *Nagy László*, rendezője *Nemes Takách Ágnes*.

SZERETET VENDÉGSÉGRE

Könnyű epres túró torta

Hozzávalók: 15-18 babapiskóta, 50 dkg túró, 15 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor, 4 evőkanál étkezési zselatin, 5 dl tejszín, 1 citrom, 80 dkg eper, rum vagy rumaroma.

Elkészítés: A túróba belekeverjük a porcukrot, vaníliás cukrot, a citrom levét és héját. A zselatint 1 dl vízzel összekeverjük, és forrásig melegítjük. Ha langyosra hűlt, a túróba keverjük, amelyhez végül hozzáadjuk a keményre felvert tejszín.

A rumos tejbe áztatott piskóták-

FOTO: KALINA DÁVID

ból egy réteget teszünk egy 26 cm átmérőjű, kapcsos tortaformába. Erre egy réteg krémet kenünk, majd megszórjuk a megtisztított, darabokra vágott eperrel. Még egy réteg krém jön a tetejére. A süteményt tetszés szerint bevonhatjuk tortaszelével.

Az elkészült desszertet fogyasztás előtt legalább egy órára a hűtőbe tesszük.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) első félévi evangélicációs sorozatának témája: „Őrhe-lyemre állok...” (Hab 2,1). A hatodik, befejező alkalmat június 9-én, csütörtökön 17 órakor *Őrállóvá tettek* – *Egyházzvédelem* (Ez 33,7–9) címmel tartják az országos iroda utcáról nyíló termében (1085 Budapest, Üllői út 24.). Igehirdető: *Ittész István*.

HIRDETÉS

Egyetem (Budapest IX. kerület) keres gyakorlott tanulmányi ügyintézőt 8 órás munkára, közalkalmazotti fizetéssel, 2011. augusztusi kezdéssel. Feltételek: felhasználói szintű számítógépes ismeretek, Nep-tun-rendszerben való jártasság és gyakorlat, egyetemi vagy főiskolai hallgatói ügyintézésben szerzett tapasztalat. A részletes szakmai ön-életrajzokat előzetesen a hirdetes@mental.usn.hu e-mail címre várjuk 2011. június 8-ig.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcíme: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

**FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA!**

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 5-étől június 12-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.00 / Civil Rádió <i>Lélekhangoló.</i> Az Evangelikus Rádiómisszió összeállítása</p> <p>10.20 / m1 <i>Evangélikus magazin</i> (Ismétlés: 13.20 / m2)</p> <p>10.45 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i></p> <p>11.45 / m1 <i>Zsinagógák</i> A szegedi zsinagóga</p> <p>12.05 / Duna Tv <i>Élő egyház</i> (vallási híradó)</p> <p>15.05 / Bartók rádió <i>Jubilato Deo.</i> Évszázadok egyházi muzsikája</p> <p>15.20 / m1 <i>Szerelmi láz</i> (magyar film, 1942) (72')</p> <p>20.05 / TV2 <i>A mágus</i> (amerikai-cseh filmdrámák, 2006) (100')</p>	<p>10.00 / Torony Rádió (Békés) <i>Lélekhangoló.</i> Az Evangelikus Rádiómisszió összeállítása</p> <p>12.35 / TV2 <i>Egy hét Pesten és Budán</i> (magyar film, 2003) (86')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház féléórása</p> <p>16.30 / Duna Tv <i>Páva-variációk – Ady Endre és Kodály Zoltán</i> (magyar dokumentumfilm)</p> <p>20.05 / m1 <i>Nápolyt látni...</i> (magyar film, 1972)</p> <p>21.00 / Duna Tv <i>Zseni az apám</i> (amerikai játékfilm, 2008) (91')</p> <p>21.00 / PAX <i>Benczúr László</i> (portréfilm)</p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>10.45 / PAX <i>Szent Pál missziós útjai</i></p> <p>14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő.</i> A tea</p> <p>16.05 / Duna Tv <i>„...filléres emlékeim...”</i> (magyar dokumentumfilm-sorozat)</p> <p>18.10 / PAX <i>Pálosok</i> (dokumentumfilm)</p> <p>21.00 / M. Katolikus Rádió <i>Rádiós regénytár</i> Tamási Áron novelláit Kubik Anna olvassa fel</p> <p>23.00 / Petőfi rádió <i>Akusztik</i> Mókus és a Fabula Rasa</p> <p>23.15 / Duna Tv <i>Orr – iráni módra</i> (iráni dokumentumfilm)</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórása</p> <p>16.35 / Duna Tv <i>Mátyás király és a reneszánsz</i> (magyar ismeretterjesztő sorozat)</p> <p>Mátyás, az uralkodó és a hadvezér</p> <p>21.00 / Duna Tv <i>Fény az éjszakában</i> (francia tévéfilmsorozat, 2008)</p> <p>II/1. rész</p> <p>23.15 / m1 <i>Kapcsoló könyv</i> Lapok a francia–magyar történelemből</p> <p>23.30 / Bartók rádió <i>Ars nova</i> A 20–21. század zenéjéről Szathmáry Zsigmond orgonál</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>6.35 / Duna Tv <i>Múltidéző</i></p> <p>12.05 / Bartók rádió <i>A Pannon Filharmonikusok hangversenye</i></p> <p>12.45 / M. Katolikus Rádió <i>Gospelkrónika</i></p> <p>13.15 / Bartók rádió <i>A Berliini Filharmonikusok Virtuózainak hangversenye</i> Benne: Vivaldi: Hagyatok, hagyatok már el – kantáta RV. 684.</p> <p>16.10 / Filmmúzeum <i>A betlehemi gyermek</i> (olasz dráma, 2002) (97')</p> <p>22.40 / Duna Tv <i>Koncertek az A38 hajón</i> Muzsikás</p> <p>23.30 / m1 <i>Liszt Rómája – Róma Liszthe</i> Kocsis Zoltán és a Nemzeti Filharmonikusok a Vatikánban</p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>15.29 / PAX <i>Lehel László</i> (beszélgetéssorozat)</p> <p>20.05 / m1 <i>Csak kétszer vagy fiatal</i> A József Attila Színház előadásának közvetítése két részben</p> <p>21.10 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Pergolesi: Confitebor tibi Domine</p> <p>21.20 / HBO <i>Az út</i> (amerikai film, 2009) (107')</p> <p>22.05 / Duna Tv <i>És te ki vagy?</i> (spanyol játékfilm, 2008) (90')</p> <p>23.35 / Duna Tv <i>Szokolay 80 – Ünnepi hangverseny a szerző születésnapján</i></p>	<p>13.30 / Duna Tv <i>Isten kezében</i></p> <p>14.55 / Duna Tv <i>Lyukasóra</i> (irodalmi műsor)</p> <p>15.25 / Duna Tv <i>II. János Pál – Isten elszánt szolgája</i> (olasz dokumentumfilm) II/1.</p> <p>18.04 / Kossuth rádió <i>Schengeni határnyitogató</i></p> <p>22.10 / m2 <i>A Sipsirica</i> (tévéfilm, 1979)</p> <p>22.55 / m1 <i>Cannes 2011</i> Tudósítás a filmfesztiválról</p> <p>24.00 / Bartók rádió <i>Ars nova</i> Benne: Szokolay Sándor: Szonáta gondolkára</p>	<p>9.05 / Kossuth rádió <i>Laci atya</i></p> <p>10.04 / Kossuth rádió <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése a Deák téri templomból.</i> Igét hirdet Gáncs Péter elnök-püspök</p> <p>11.00 / m1 és m2 <i>Pünkösdvásárnap református istentisztelet közvetítése Pesterzsébetről</i> Igét hirdet Takaró Tamás lelkipásztor</p> <p>15.00 / m1 <i>Menjünk a Balatonra!</i> Szezonnyitó élőben Siófokról</p> <p>15.05 / Bartók rádió <i>Beszélgetések az egyházzeneről</i> A magyar nyelvű genfi zsoldárok 400 éve</p> <p>20.05 / m1 <i>Mindszenty – A fehér vértanú</i> (magyar történelmi dokumentumfilm, 2010) (134')</p>

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangelikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusok.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztésügyi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenschér Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafok@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámra zárt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. 2Móz 20,2 (1Kor 6,20; Jn 15,26–16,4; Ef 3,14–21; Zsolt 27) Ki hoz ki minket a szolgaság házából, ínségeinkből? Ki szabadít ki bennünket elrontott életünkől, elszakadt kapcsolatainkból, megromlott házasságunkból, rossz családi közösségünkől, erkölcsstelenégeinkből, gyermekeink elhibázott neveléséből, elvilágiasodottságunkból, hitetlenségünkől? Az Úr, aki ószövetségi népét kihozta Egyiptomból. Az Úr, aki újszövetségi népének a bűnbocsánat ajándékát adta szenvedése, vére árán. Önála van a szabadság minden ínségből. Egyedül önála!

Hétfő

Így szólt Jézus: „Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el.” Mt 26,52 (1Sám 17,45; Ez 11,14–20; Fil 1,27–30) Karddal az ember hatalmat szerezhet magának: győzhet a másik ember felett, leigázhat népeket, uralma alá hajthatja a természetet, a világot, fogcsikorgató engedelmességre kényszeríthet mindenkit. De egyre soha nem lesz képes. A szíveket soha nem tudja átforgatni. Ahhoz a kardnál lényegesen nagyobb erő, nagyobb hatalom szükséges: Krisztus szeretetének ereje, keresztségének bűnön és halálon győztes hatalma, mely a kőszívet hússzívvá teszi, a gyűlöletet szeretetté, a hitetlenséget bizalommal magasztosítja. Ezért a tanítvány fegyvere: a szeretet, a megbocsátás és az áldozatos élet.

Kedd

Krisztus mondja: „Amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódat bezárva imádkozzál Atyáddal titokban; Atyád pedig, aki látja, amit titokban teszel, megfizet neked.” Mt 6,6 (Zsolt 6,10; Lk 21,12–19; Fil 2,1–4) Az imádság Urunkkal való bensőséges kapcsolat. Nem szabad vele kérkedni, csak rá és rám, csak rá és egyházára tartozik. De Luther szavai szemünk előtt lehetnek, amikor imádkozunk: „Azért, testvéreim, imádkozzatok szívvel-szájjal otthon is, templomban is, mert az imádság tartja a világot. Különben ugyan rosszul állna!”

Szerda

Közeledjétek az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg a kezeteiket, ti bűnösök, és szenteljétek meg a szíveteket, ti kettelekűek. Jak 4,8 (Ézs 59,2; Lk 12,8–12; Fil 2,5–11) Hogyan is gondolhatja keresztyénnek magát az az ember, akinek élete semmiben sem különbözik a világ fiainak életétől? A hagyomány gyakorlása még nem tesz keresztyénné. A szokások megtartása még nem keresztyén élet. A nemzedékekre visszamenően kimutatható evangélikus ősök által még nem vagyunk keresztyének. Csak ha Krisztus-követő az életünk, az Isten szavát hallgató, meghalló és megtartó. Bűnbocsánatból élő. Akkor nem vesz el rajtunk Urunk örök életre szóló ajándéka: a keresztség. Urunk, irgalmazz nekünk! Kyrie eleison!

Csütörtök

Krisztus mondja: „Aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzógó víz forrásává lesz benne.” Jn 4,14 (Zsolt 107,9; ApCsel 1,12–26; Fil 2,12–18) Csak megnyitjuk a csapot, és tiszta, iható víz folyik belőle. Milyen természetes! Kinyitjuk a Bibliánkat, hallgatjuk az igehirdetést, és az örök élet evangéliuma szól hozzánk. Milyen természetes! Annnyira, hogy talán már nem is értékeljük. Jézus korában nem volt csap, a vizet messziről hozták fátárság munkával – s a víz értékes volt. Hogy mit jelentett a samáriai asszonynak, amikor először hallott az örök élet vizéről? Az örök élet forrásává lett benne. Bárcsak mi is minden alkalommal úgy tudnánk hallgatni az örök élet evangéliumát, mintha először hallanánk, és úgy fogadnánk, ahogy a samáriai asszony! Soha el nem apadó forrássá válna bennünk!

Péntek

Én ezt mondtam: Hasztalan fáradoztam, semmiért, hiába pazaroltam erőmet. De az Úrnál van az én ügyem, és munkám jutalma Istenemnél. Ézs 49,4 (Jak 5,7; Jn 19,25–27; Fil 2,19–30) A próféta átéli erőfeszítései eredménytelenségét. Hiába hirdette Isten igéjét, hiába terelgette nyáját Krisztus útjára, hiába buzdította őket hitvalló életre. Ő, mennyire ismerős a próféta panasza! Ezért kapaszkodjunk abba a reménységbe, amely őt is élte: az úgy Istené. S ő diadalra viszi, amit elhatározott! Egyháza az a pokol kapui sem győzhetnek. Csak mi maradunk hűségesek ahhoz a küldetéshez, amit kaptunk.

Szombat

Uram, tégy zárat a számrá, őrizd ajkaim nyílását! Zsolt 141,3 (Jak 1,26; Zak 4,1–14; Fil 3,1–11) Amit a zsoldárok kér ebben az imádságban, mi ugyanazt kérjük a Krisztus testével és vérével való közösség, az úrvacsora utáni imádságban: „Dicséretedet énekelte nyelvünk: add, hogy az igazat vallja ezután.” Adja meg Urunk, hogy imádságunk, csakúgy, mint a zsoldárosé, szívből fakadjon, s nyelvünk minden megszólalása, beszédünk minden szava a vele való közösség áldásait sugározza szerte a világban!

■ ISÓ DOROTTYA

HIRDETÉS

A Bibliai Házassággondozó Szolgálat csendes lehet szervez házaspároknak július 11–17. között Felsőtárkányban. A hét vezetője: *dr. Pálhegyi Ferenc*. Információ: www.bhsz.hu, info@bhsz.hu vagy 20/417-4871 (*Nemeskériné Tóth Éva*).

